

Undervisningsministeriet
Marts 2019

Sagsnr. 18/16099

Høringsnotat om

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om folkeskolen, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. samt forskellige andre love
(Styrkede erhvervsuddannelser, mere praksisfaglighed i grundskolen, uddannelsesparathedsvurdering til alle ungdomsuddannelser m.v.)

1. Indledning

Et udkast til lovforslag (høringsudkastet) har i perioden fra den 10. til den 29. januar 2019 været i høring hos 145 eksterne høringssparter. Høringsudkastet har været offentliggjort på Høringsportalen.

Der er modtaget 47 høringssvar, hvoraf 41 indeholder bemærkninger, jf. herved også den tilhørende oversigt vedrørende modtagne høringssvar. Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) har endvidere den 4. marts 2019 sendt et supplerende høringssvar.

Dette høringssnotat redegør for de væsentligste elementer i høringssvarene.

2. Sammenfatning af ændringer i lovforslaget i forhold til høringssudkastet

Høringssvarene har givet anledning til følgende tilpasninger af lovforslaget:

Ad § 1 (lov om erhvervsuddannelser)

- Bemærkningerne om dannelse er søgt justeret med fokus på, at dannelsesopgaven i erhvervsuddannelserne er et delt ansvar, som omfatter både skolen og arbejdsgiveren/praktikvirksomheden.
- Der er med hensyn til studiekompetence foretaget mindre tilpasninger af lovteksten og bemærkninger, som derved bedre afspejler den politiske aftale.
- Der er med hensyn til adgangskurser på erhvervsskoler i de almindelige bemærkninger tilføjet et afsnit om evt. ændring af taksten ved aktivitet op imod 300 årselever. I tråd hermed er forudsætningerne for de nye adgangskurser ændret således, undervisningen på kurserne alene vil skulle finde sted på G-niveau.
- Det er i bemærkningerne præciseret, at de første GF+ elever principielt vil kunne påbegynde forløbet pr. 1. januar 2020, og at de under alle omstændigheder vil kunne påbegynde det efterfølgende GF2 forløb senest i august 2020.
- Det er i bemærkningerne præciseret, at erhvervsskolerne inden for gældende rammer vil skulle vejlede om praktikpladstilsagn og praktikpladser.

Ad § 2 (lov om folkeskolen)

- Udvidelse af bemærkningerne til § 2, nr. 2, så sætningen kommer til at henvise til både elever med behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2 og 3, og elever med særlige behov, jf. folkeskolelovens § 3 a, samt til fornøden pædagogisk-psykologisk rådgivning.
- Udvidelse af bemærkningerne til § 2, nr. 2, med en bemærkning om, at kommunalbestyrelserne med fordel kan stille krav til, hvordan erhvervsskolerne koordinerer planlægningen af undervisningen med de folkeskoler, hvorfra eleverne kommer.

Ad § 3 (lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v.)

- Præcisering af de almindelige bemærkninger i punkt 2.5.1.3. om at den kommunale plan for udskolingsaktiviteter i relation til valg af ungdomsuddannelse ikke er en ny plan for den enkelte unge.

Ad § 4 (lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse)

- Med lovforslagets § 4, nr. 3, tilføjes en adgang til, at institutioner for erhvervsrettet uddannelse kan indgå overenskomster med skoler omfattet af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler

og frie fagskoler om varetagelse af undervisningen i samme omfang og med samme indhold som i folkeskolen.

- Præcisering i lovforslagets specielle bemærkninger til § 4, nr. 4, om, at relevant erhvervs erfaring vil indebære et indgående og bredt kendskab til det arbejdsmarked, som uddannelserne aktuelt retter sig imod, og at de vejledende kompetenceprofiler foruden med arbejdsmarkedets parter vil blive drøftet med leder- og bestyrelsesforeningerne på det erhvervsrettede uddannelsesområde under Undervisningsministerens ressort.
- Præcisering i lovforslagets specielle bemærkninger til § 4, nr. 5, om, at kompetencebeskrivelserne for bestyrelsesuddannelserne vil blive drøftet med leder- og bestyrelsesforeningerne på det erhvervsrettede uddannelsesområde under Undervisningsministerens ressort.
- Præcisering i lovforslagets specielle bemærkninger til § 4, nr. 6, om, at den eksterne analyse f.eks. vil kunne udarbejdes af en advokat, revisor eller konsulent.

Der er herudover – i tilknytning til pkt. 1 ad § 4 – indsat forslag til materielle ændringer af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler (lovforslagets §§ 8 og 9).

Der er endelig foretaget ændringer af redaktionel og lovteknisk karakter.

3. Generelle bemærkninger

Undervisningsministeriet har noteret den altovervejende positive modtagelse af lovforslaget, hvor der generelt gives udtryk for tilfredshed med den politiske aftale og lovforslagets overordnede indhold.

Generelt bakkes der således op om den politiske aftale, som i sin helhed findes at afspejle den diversitet og mangfoldighed, der findes i erhvervsuddannelserne, og understreger behovet for at understøtte og fremtidssikre alle dele af erhvervsuddannelserne.

Høringsparterne deler ambitionen om, at flere unge vælger at gennemføre en erhvervsuddannelse, og at en styrkelse af interessen for og respekten for erhvervsuddannelserne er vigtig.

Det bemærkes fra flere sider, at respekten for det frie valg er fundamentalt, og at de unge skal træffe deres uddannelsesvalg på et oplyst grundlag og aldrig må presses i en bestemt retning af hensyn til samfundets behov. Uddannelsesvalget skal ske ud fra evner, interesser og fremtidsdrømme samt ikke mindst ud fra forståelse for og indsigt i de forskellige muligheder for valg af ungdomsuddannelse. Det fremhæves ligeledes, at det ikke blot handler om at få flere unge optaget, men om at få de rigtige unge optaget på de rigtige erhvervsuddannelser.

Der er ligeledes overvejende enighed om, at målet om, at en større procentdel af de unge skal søge og gennemføre en erhvervsuddannelse skal ske ved, at folkeskolen bidrager til, at eleverne opnår en viden og erfaring om erhvervsuddannelserne, som skal give eleverne mulighed for at træffe deres beslutning på et stærkt fundament. Det fremhæves, at fokus skal være på at styrke samarbejdet mellem grundskoler, erhvervsskoler og erhvervsliv om at integrere det anvendelsesorienterede og praksisrettede med sigte på at fremtidssikre erhvervsuddannelserne som et attraktivt og relevant tilbud i forlængelse af grundskolen.

Tilsvarende ses der positivt på de foreslåede tiltag til styrkelse af praksisfagligheden i udskolingen og partnerskaber mellem erhvervsskoler og folkeskoler, forpligtende samarbejder med hinanden både i erhvervsskolens og i folkeskolens fysiske rammer.

En række høringsparter finder dog, at forslagene om ændring i henholdsvis folkeskoleloven og i vejledningsloven næppe vil bidrage positivt til at indfri ambitionerne og fremhæver, at der allerede i dag er mange muligheder for at samarbejde mellem folkeskole og ungdomsuddannelser, og at reglerne herom udnyttes i mange tilfælde. En række høringsparter har ligeledes fokus på, at grundskolen opretholder et almendannende formål og ikke underviser direkte mod en bestemt ungdomsuddannelse. Derudover rejses der generelt spørgsmål om, hvorledes frie grundskoler stilles sammenlignet med folkeskolen.

Fra flere sider kvitteres for beslutningen om at fjerne omprioriteringsbidraget, som findes at være en styrkelse af erhvervsuddannelsernes økonomi og afgørende for at sikre erhvervsuddannelser på et højt fagligt niveau.

Der opfordres endvidere til, at der indsamles data om samarbejdet mellem kommuner og erhvervsskoler, og at der foretages en evaluering på området med henblik på at kortlægge samarbejdet mellem kommuner og erhvervsskoler, og at det vejledende takstkatalog for erhvervsskolernes aktiviteter bliver et brugbart værktøj.

Desuden fremhæves det positive i, at erhvervsskolerne med lovforslaget gives mere frihed. Det hilses herunder velkommet, når omfanget af rapportering, dokumentation m.v., reduceres.

Endelig udtrykker nogle få høringsparter forståelse for ønsket om hurtigt lovforslaget, men samtidig betænkelighed ved, om dette giver den fornødne tid til en kvalificeret behandling af så omfattende og komplekst et forslag.

4. Bemærkninger til enkeltelementer til høringsudkastet

Indledningsvist bemærkes følgende:

- Hvor B-SOSU ikke specifikt er omtalt, henviser foreningen til Danske SOSU-skolers hørings svar.
- Hvor Dansk Erhverv hhv. Dansk Industri (DI) ikke er specifikt omtalt, henviser foreningerne til DA's hørings svar.

4.1. Høringsudkastets § 1 (lov om erhvervsuddannelser)

4.1.1. Dannelse

DA bemærker, at den dannelse, som sker i praktikuddannelsen i virksomhederne, generelt bør fremhæves mere positivt. Samtidig findes der behov for et dannelsesbegreb, som rummer det dannelsesarbejde, som allerede i dag foregår – også på erhvervsskolerne. Begrebet ”karakterdannelse og faglig stolthed” bør udvikles til et mere dækkende begreb for erhvervsfaglig dannelse, idet den valgte formulering indebærer et yderligere pres for at tilføje dannelseselementer på bekostning af fagligt indhold i de allerede eksisterende uddannelser.

DVF undrer sig over den valgte definition og opfattelse af dannelse, som findes snæver, gammeldags og uden en bredere samfundsmæssig kritisk-reflektorisk forståelse. DVF finder endvidere, at visse af beskrivelserne i høringsudkastets omtale af dannelsesaspektet tangerer nedlædning overfor og manglende respekt for erhvervsskolelever.

DEG-L og Danske SOSU-skoler finder, at dannelsesbegrebet bør omfatte personlige kompetencer som selvstændighed, evne til kritisk stillingtagen og innovation med sigte på at matche det tilsvarende begreb for de gymnasiale ungdomsuddannelser. B-SOSU er på linje hermed og finder tillige, at dannelsen i erhvervsuddannelserne er et delt ansvar mellem skole og arbejdsgiver/praktikvirksomhed har et ansvar. I det nære sundhedsvæsen er det en grundlæggende præmis for kvaliteten at møde andre med respekt og værdighed.

Danske Gymnasier bakker op om hensigten med det foreslåede, men konstaterer, at der er meget langt fra ”karakterdannelse og faglig stolthed” til det dannelsesperspektiv, som findes i formålsbeskrivelsen for de gymnasiale ungdomsuddannelser. Danske Gymnasier finder, at det vil være en forudsætning for, at erhvervsuddannelserne rummer stærke dannelsesmiljøer, at formålsbeskrivelsen for erhvervsuddannelserne som minimum afspejler de samme forventninger til og ambitioner for eleverne som på gymnasierne.

FH understreger vigtigheden af den dannelse, der finder sted i virksomhederne, herunder at det kun en mindre del af karakterdannelsen i erhvervsuddannelserne, der finder sted på erhvervsskolen, mens den væsentlige del finder sted i virksomheden. FH opfordrer til, at dette korrigeres.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening ser behov for en nærmere definition af, hvilke typer af dannelse der tænkes på, idet fokus bør lægges på professionsdannelse, som bedre kan integreres i det faglige indhold i uddannelser.

HK Danmark bemærker, at hvis intentionen er, at dannelsesaspektet i erhvervsuddannelserne skal matche dannelsesaspektet i de gymnasiale uddannelser, bør det indeholde generiske dannelseselementer, fx demokratisk dannelse, udvikling af kreative, innovative evner og kritisk sans.

REU finder, at praktikuddannelsen i virksomhederne bør fremhæves mere positivt i omtalen af dannelsesaspektet i erhvervsuddannelserne. REU udtrykker samtidig bekymring for, om den valgte formulering indebærer et pres for at tilføje dannelseselementer på bekostning af fagligt indhold i de allerede eksisterende uddannelser.

SMVdanmark genkender ikke bemærkningerne i høringsudkastet om, at forældre ved valg af ungdomsuddannelse lægger vægt på dannelsesperspektivet, og at der er en generel opfattelse af, at eud-elevs personlighed dannes i virksomhederne snarere end på skolerne. SMVdanmark finder endvidere, at den foreslåede lovændring bør have konsekvenser for omtalen af og vejledningen om erhvervsuddannelserne for at få den ønskede effekt.

Uddannelsesforbundet og Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening finder, at dannelsesbegrebet skal rumme dannelsen af demokratiske borgere, der mestre at forholde sig kritisk, nysgerrigt og undersøgende til det omgivende samfund og ikke mindst i forhold til det faglige virke. Et sådan dannelsesbegreb vil også bedre matche ønsket om at styrke entreprenørskab og iværksætteri på erhvervsuddannelserne.

Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening foreslår tillige, at begrebet ”erhvervsfaglig dannelse” anvendes som kontrast til begrebet almen dannelse i de gymnasiale uddannelser.

UU DANMARK bemærker, at hvis initiativet skal have den tiltænkte effekt, er det vigtigt, at viden om de nye muligheder når frem til de unge og deres forældre, hvilket kræver øget vejledningsindsats i udskolingen og på ungdomsuddannelserne.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Begrebet ”karakterdannelse og faglig stolthed” fremgår direkte af den politiske aftale og fastholdes i lovforslaget, men lovforslagets bemærkninger om dannelse er søgt justeret i lys af det anførte, herunder med fokus på, at dannelsesopgaven i erhvervsuddannelserne er et delt ansvar, som omfatter både skolen og arbejdsgiveren/praktikvirksomheden.

Det foreslåede tilsigter på ingen måde at beskære eller ændre uddannelsernes faglige indhold, men derimod at supplere og højne dette niveau ved at fremhæve og anerkende den dannelse, som allerede finder sted i erhvervsuddannelserne i virksomhederne såvel som på skolerne.

Det bemærkes, at det af lovforslagets bemærkninger udtrykkeligt fremgår, at en række af lovens bemyndigelsesbestemmelser vil blive anvendt til også at gøre det dannende sigte synligt og tydeligt i regler m.v. for de enkelte uddannelser.

4.1.2. Studiekompetence

DA og REU finder, at der med terminologien ”erhvervsuddannelserne skal tilrettelægges således” sendes et signal om, at uddannelsernes indhold og form skal ændres for at lette mulighederne for videreuddannelse. DA tilføjer, at dette går videre end den politiske aftale, hvor det fremgår, at mulighederne for videreuddannelse skal tydeliggøres bl.a. ved hjælp af en række initiativer, der ikke er omfattet af lovgivning. DA og REU gør endvidere opmærksom på, at eventuelle ændringer i erhvervsuddannelserne bør udspringe af de faglige udvalgs egne ønsker herom.

DVF hilser det foreslåede velkomment, og bemærker, at der er brug for, at elever og forældre kan se muligheder for videreuddannelse i tilknytning til erhvervsuddannelser.

DEG-L og Danske SOSU-skoler bifalder fuldt ud den foreslåede indsættelse og formulering af en ny § 1 a i lov om erhvervsuddannelser.

Danske HF & VUC finder det problematisk at erhvervsuddannelserne defineres som studiekompetencegivende og fremhæver, at erhvervsuddannelserne ikke bliver studiekompetencegivende alene ved at beslutte, at det er de. Det vil i stedet kræve et helt andet indhold. Danske HF & VUC finder ikke, at det foreslåede anerkender de gymnasiale uddannelsers eksistensberettigelse som studieforberedende og heller ikke, at professionsbacheloruddannelserne stiller krav til en på forhånd opnået studiekompetence.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening finder, at eventuelle ændringer i erhvervsuddannelserne med det formål at udvide videreuddannelsesmulighederne bør tage udgangspunkt i de faglige udvalgs egne ønsker.

HK Danmark noterer sig med tilfredshed, at aftalekredsen sætter fokus på erhvervsuddannelseselevernes opnåede studiekompetence og bl.a. forbedrer erhvervsuddannelseselevernes adgang til gymnasiale suppleringskurser.

SMVDanmark bemærker, at den væsentligste opgave i forhold til erhvervsuddannelseselevs adgang til videregående uddannelser må være at få elimineret formelle og reelle barrierer herfor.

Studievalg Danmark ser det foreslåede som en styrkelse af sammenhængen mellem erhvervsuddannelser og videregående uddannelser, som kan tilgodes elever med kompetence og motivation.

Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening finder det vigtigt, at det foreslåede ikke fører til en udstødning af elever, der alene har EUD-svendebrev som højeste uddannelsesmål.

UU DANMARK bemærker, at hvis initiativet skal have den tiltænkte effekt, er det vigtigt, at viden om de nye muligheder når frem til de unge og deres forældre, hvilket kræver øget vejledningsindsats i udskolingen og på ungdomsuddannelserne.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Det er en klar forudsætning i den politiske aftale, at erhvervsuddannelserne i formålsbestemmelsen for lov om erhvervsuddannelser skal defineres som studiekompetencegivende i tillæg til at være erhvervskompetencegivende. Det anføres i aftalen, at det vil betyde, at videreuddannelsesmulighederne fremhæves på lige fod med beskæftigelsesmulighederne.

Derved griber det foreslåede ikke ind i andre uddannelsers status som studieforberedende.

Den anvendte terminologi er udtryk for et ønske om at holde den foreslåede nye bestemmelse inden for den terminologi, som findes i den eksisterende formålsbestemmelse i lov om erhvervsuddannelse.

Hverken den politiske aftale eller de valgte formuleringer i lovforslaget tilsigter eller indebærer således krav eller ønske om at ændre uddannelsernes nuværende indhold eller erhvervsuddannelsernes grundlæggende strukturer, herunder de faglige udvalgs rolle.

Det bemærkes endvidere, at det foreslåede vil blive fulgt op af de øvrige initiativer vedrørende videreuddannelsesmuligheder og studiekompetence, som i øvrigt fremgår af den politiske aftale, fx etablere en simpel kommunikativ model for inddeling af erhvervsuddannelser i forhold til videreuddannelsesmuligheder med sigte på at give øget gennemsækelighed om konkrete videreuddannelsesmuligheder ved den enkeltes uddannelsesvalg, herunder adgangskrav.

Der er dog foretaget en mindre tilpasning af den foreslåede bestemmelse og bemærkningerne hertil, som derved bedre afspejler teksten i den politiske aftale.

4.1.3. Adgangskurser på erhvervsskoler, herunder deltagerbetaling

B-SOSU, DEG-L og Danske SOSU-skoler anser det foreslåede for en væsentlig forbedring af mulighederne for at tiltrække flere voksne ansøgere til erhvervsuddannelserne. DEG-L og Danske SOSU-skoler anbefaler dog at overveje, hvorvidt målgruppen ikke i stedet helt burde fritages for gebyrer både i regi af VUC og erhvervsskoler. Det anbefales endvidere, at adgangskurserne så vidt muligt bringes i kraft allerede fra januar 2020.

Danske HF & VUC er bekymrede for risikoen for at udvande et bredt udbud af almen voksenuddannelse som en utilsigtet virkning af den nye mulighed og henviser til, at man tidligere har gjort opmærksom på, at erhvervsskolernes mulighed for at udbyde almene adgangskurser kan have den alvorlige og utilsigtede virkning at underminere det brede udbud af almen voksenuddannelse, som er VUC'ernes kerneopgave.

HK Danmark noterer sig med tilfredshed, at erhvervsskolerne skal have mulighed for at udbyde adgangskurser til ansøgere over 25 år.

LOS konstaterer med tilfredshed, at der etableres mulighed for, at erhvervsskoler kan udbyde adgangskurser.

SMVdanmark finder det væsentligt, at erhvervsskolerne og de institutioner, der hidtil har løftet opgaven, samarbejder herom med henblik på at lære af de erfaringer, der er gjort, og at erhvervsskolerne tilføres de økonomiske og kompetencemæssige ressourcer, der er nødvendige for at løfte denne nye opgave.

Studievalg Danmark bemærker, at det anvendte begreb ”adgangskursus” kan skabe forvirring, da samme begreb anvendes i andre adgangsgivende sammenhænge.

FH, Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening og Uddannelsesforbundet finder, at den politiske aftales maksimum på 300 årselever bør fremgå af bemærkningerne til lovforslaget. Danske HF & VUC er på linje hermed og finder de endvidere afgørende, at der er fokus på at sikre et helt og sammenhængende uddannelsessystem, hvor almen voksenuddannelse fortsat kan udbydes bæredygtigt i faglige miljøer i hele landet og ikke risikerer at blive udvandet som følge af en utilsigtet opgaveglidning.

FH foreslår i den forbindelse samtidig, at der formuleres stammere forudsætninger for optagelse til de nye adgangskurser på erhvervsskolerne med henblik på at sikre, at så mange voksne elever som muligt kan få glæde af tilbuddet. FH peger i den forbindelse på, at hvis der i høj grad optages elever med svage forudsætninger, vil kvoten på de 300 årselever forholdsvis hurtigt kunne være opbrugt.

Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening udtrykker bekymring for, om det foreslåede især i yderområderne vil føre til en forringelse af VUC-centrenes mulighed for at tilbyde undervisning i øvrige relevante fag og anbefaler, at der gives mulighed for at erhvervsskoler og VUC'er kan samarbejde om denne undervisningsopgave. Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening ser endvidere en risiko for, at elever der optages på GF2 ikke vil have forudsætninger for at opfylde overgangskrav til hovedforløbene. Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening finder endelig, at der bør indgå fag, der styrker elevens kompetence i grundfag i grundforløbets overgangskrav.

UU DANMARK sætter spørgsmålstegn ved, om der er volumen nok til, at erhvervsskolerne kan og vil oprette de nødvendige hold henset til, at kurserne udbydes af VUC, ligesom unge under 25 år skal opkvalificeres via forberedende grunduddannelse. UU DANMARK opfordrer til, at det overvejes, om adgangskurser på erhvervsuddannelserne også skal tilbydes til unge under 25 år.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Begrebet ”adgangskurser” fremgår direkte af den politiske aftale og fastholdes i lovforslaget.

Der er i lovforslagets almindelige bemærkninger tilføjet et afsnit om, at det af den politiske aftale fremgår, at aftaleparterne kan beslutte at gøre taksten til adgangskurset betinget ved aktivitet op imod de forudsatte 300 årselever. I tråd hermed er forudsætningerne for de nye adgangskurser ændret således, undervisningen på kurserne alene vil skulle finde sted på G-niveau.

Hverken den politiske aftale eller lovforslaget tilsigter andet end at fastholde et bredt udbud af almen voksenuddannelse. Det bemærkes i denne henseende, at VUC's samlede avu-aktivitet var 10.496 årselever i 2017 (som dog forventes at falde væsentligt som følge af indførelsen af FGU pr. 1. august 2019). Heroverfor ligger det til grund for den politiske aftale, at VUC vurderes at ville miste svarende til 137 årselever som følge af forslaget om at give erhvervsskolerne mulighed for at udbyde adgangsgivende forløb.

Det fremgår af aftaleteksten, at adgangskurserne oprettes med deltagerbetaling på ca. 120 kr., som svarer til den nuværende deltagerbetaling for avu-kernefag, for ikke at skabe en skæv incitamentsstruktur mellem VUC og erhvervsskolerne. I aftalen indgår ikke ændring i deltagerbetalingen for avu.

Erhvervsskolerne vil modtage taxamertilskud for aktiviteten på adgangskurserne svarende til taxametrene undervisningstaxameter, fællesudgiftstaxameter og bygningstaxameter for avu.

4.1.4. Udvidet adgang til grundforløbets 1. del

DEG-L og Danske SOSU-skoler hilser den udvidede adgang til GF1 velkommen uden yderligere forbehold eller reservationer.

HK Danmark kvitterer for forslaget om at udvide adgangen til grundforløbets 1. del.

KL kvitterer for den udvidede adgang for FGU-elever til grundforløbets 1. del. Det er vigtigt for denne gruppe unge, at FGU ikke lukker muligheden for den afklaring og afprøvning af uddannelsesretninger, der ligger i grundforløbets 1. del.

SMVdanmark foreslår, at der åbnes op for at kunne vælge om i.f.t. GF1 én gang, eller at elever med afbrudt GF1 får mulighed for at deltage det foreslåede GF+, og at den samme mulighed gives til elever, der efter at have afsluttet det første år af en gymnasial uddannelse vælger at overgå til en erhvervsuddannelse.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Synspunktet om, at GF1 bør kunne tages på ny af personer, der én gang har påbegyndt og/eller afsluttet GF1 inden for et andet hovedområde eller har gennemført det første år af en gymnasial uddannelse, er noteret, men ligger uden for rammene af den politiske aftale og indgår dermed ikke i lovforslaget.

4.1.5. Grundforløb plus (GF+)

B-SOSU, Dansk Erhverv, DEG-L og Danske SOSU-skoler bifalder det foreslåede GF+, herunder det betingede tilsagn om optagelse.

DEG-L foreslår, at GF+ skal kunne tilrettelægges således, at elevernes behov for grundfag som erhvervsrettede fag kan opfyldes ved at gennemføre et GF+.

Dansk Erhverv, DEG-L, FH, HK Danmark og REU foreslår, at der skal kunne udbydes C-niveau fag på GF+ til elever, der er motiverede og fagligt stærke.

Danske SOSU-skoler noterer sig med tilfredshed, at ansøgere, der har et afbrudt GF1 bag sig, ikke er udelukket fra GF+, hvis de ikke længere har adgang til GF1.

SMVdanmark foreslår, at GF+ også tilbydes til personer, der én gang har påbegyndt og/eller afsluttet GF1 inden for et andet hovedområde, og til personer, der har gennemført det første år af en gymnasial uddannelse.

DA, FH, REU og Uddannelsesforbundet udtrykker bekymring for, at afgrænsningen af indholdet af GF+ forløb er for snæver således, at det reelt ikke bliver muligt for de voksne elever at nå overgangskravene på det efterfølgende GF2. De pågældende finder, at GF+ bør tilrettelægges med det indhold, som elever uden adgang til grundforløbets 1. del har behov for som grundlag for deres videre uddannelsesforløb i erhvervsuddannelserne, dvs. en tilrettelæggelse, som gør eleverne motiverede og fagligt stærke nok til at bestå de fag i erhvervsuddannelsens overgangskrav.

B-SOSU, DEG-L, Danske SOSU-skoler, REU og Uddannelsesforbundet opfordrer til, at GF+ igangsættes i foråret 2020 således, at eleverne kan starte på GF2 i august 2020. FH foreslår, at GF+ igangsættes i foråret 2019, således at de elever, der gennemfører GF+, kan starte på det ordinære GF2 efter sommerferien.

UU DANMARK opfordrer til, at der udarbejdes dispensationsmuligheder, sådan at elever i helt særlige tilfælde kan starte én gang mere på grundforløbets første del, fx unge som bliver ramt af sygdom eller særlige personlige forhold, eller hvis det som led i en uddannelsesplan udarbejdet af den kommunale ungeindsats i samarbejde med erhvervsskolen anses relevant for elevens samlede gennemførelsesmuligheder.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Synspunkterne om, at GF+ også udbydes med C-niveau fag til elever, der er motiverede og fagligt stærke, og at GF+ bør tilrettelægges med det indhold, som elever uden adgang til grundforløbets 1. del har behov for at nå overgangskravene, ligger uden for rammene af den politiske aftale og indgår dermed ikke i lovforslaget.

Det er i bemærkningerne præciseret, at de første GF+ elever principielt vil kunne påbegynde forløbet pr. 1. januar 2020, og at de under alle omstændigheder vil kunne påbegynde det efterfølgende GF2 forløb senest i august 2020.

Synspunktet om, at GF+ også tilbydes til personer, der én gang har påbegyndt og/eller afsluttet GF1 inden for et andet hovedområde, og til personer, der har gennemført det første år af en gymnasial uddannelse, ligger uden for rammerne af den politiske aftale og indgår dermed ikke i lovforslaget.

Der findes ikke anledning til at indføre dispensationsordninger særskilt for GF+, hvilket i øvrigt heller ikke indgår i den politiske aftale.

4.1.6. Praktikpladstilsagn og vejledning i.f.t. praktikpladser

DA bemærker, at idet praktikpladstilsagnet ikke er forpligtende for de to parter, bør der ligeledes ikke ske en formel registrering, herunder opgørelse af hvor mange praktikpladstilsagn, der indgås, ligesom der ikke er behov for, at praktikpladsen.dk skal understøtte dette.

BKF finder, at modellen på kan understøtte tankningen om ”mesterlæreprincippet”, og at initiativet med fordel kunne understøttes af en styrket vejledningsindsats og muligheden for eventuelle ”håndholdte” elevforløb, således at de unge guides både fagligt og socialt i denne overgang.

DVE finder, at det bør præciseres, at det er en kvalificeret/uddannet vejleder, der varetager den foreslåede og anden vejledning, der har med samarbejde mellem grundskole og erhvervsuddannelse at gøre.

DEG-L og Danske SOSU-skoler finder, at tilsagnet alene bør kunne ophæves ved en med kvalificeret og relevant argumentation, da det i modsat fald risikeres, at den eneste synlige effekt vil være en øget administrativ byrde for skolerne. Der opfordres endvidere til at inddrage lederforeningerne i udarbejdelsen af de nærmere regler for praktikpladstilsagnet.

FH finder de afgørende, at praktikpladstilsagnet ikke bliver en begrænsning for den unge, og at det derfor skal det understreges, at det skal indgå i skolernes vejledning, at den unge fortsat skal bestræbe sig på at finde evt. mere kvalificerede eller passende praktikpladser, ligesom det skal være muligt for den unge at sige ja til flere praktikpladstilsagn. I stedet for at et praktikpladstilsagn bortfalder ved udelukkelse bør det i stedet bortfalde, hvis eleven afbryder uddannelsen.

LOS tilslutter sig at erhvervsskolernes vejledning og bistand i forhold til det praktikpladsopsøgende arbejde tilbydes elever på folkeskolens 9. og 10. klasse samt at der gives muligheden for at indgå et praktikpladstilsagn i 9. og 10. klasse.

SMVdanmark ser det foreslåede praktikpladstilsagn som en unødigt komplikation af et for små og mellemstore virksomheder i forvejen komplekst felt af uddannelsesaftaler. SMVdanmark anser sandsynligheden for, at elever eller virksomheder springer fra – med færre praktikpladser til følge – som større end det modsatte. SMVdanmark finder, at det ville give større effekt at skabe en stabil kontakt mellem folkeskolen, de unge og virksomhederne. SMVdanmark rejser endelig spørgsmål om, hvorvidt forslaget indebærer ekstra økonomi i forhold til, at erhvervsskolerne fremadrettet forpligtes til at vejlede elever, der ikke er indskrevet og dermed ikke udløser taksa-
metertilskud.

UU DANMARK finder, at vejledning og bistand i forhold til at indgå en uddannelsesaftale eller et praktikpladstilsagn skal ske tidligere end på 9. og 10. klassetrin, og at trygheden vedr. praktikpladssituationen skal indarbejdes før eleverne skal vælge uddannelse. UU DANMARK foreslår, at erhvervsskoler og de kommunale ungeindsatser skal føre lokalt opdaterede oversigter over virksomheder og brancheområder med mangel på faglærte og ubesatte lærepladser, og at uddannelsesvejlederne med afsæt heri skal lave en målrettet rekrutteringsindsats, hvor elever i 8. og 9. klasse får mulighed for at komme i praktik i disse brancher og virksomheder med henblik på at indgå forhånds-aftaler.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Det foreslåede praktikpladstilsagn er frivilligt. Virksomheder, som ikke ønsker at benytte sig af muligheden, kan vælge at lade være. Undervisningsministeriet deler således ikke opfattelsen af, at sandsynligheden for, at elever eller virksomheder springer fra, skulle være større end det modsatte.

Ønsket om registrering af praktikpladstilsagn samt understøttelse i praktikpladsen.dk fremgår af den politiske aftale og fastholdes i lovforslaget.

Formålet med praktikpladstilsagn er grundlæggende at styrke relationer mellem kommende elever og praktikvirksomhederne. Et praktikpladstilsagn er således en uforpligtende håndfæstning af en kommende elevs og en virksomheds intentioner om på et senere tidspunkt at overveje og evt. blive enige om at indgå en uddannelsesaftale. Lovforslaget udelukker på denne baggrund ikke kommende elever fra at indgå praktikpladstilsagn. Der er ikke fundet anledning til ændringer i denne henseende.

Synspunkterne om, at tilsagnet alene bør kunne ophæves ved en med kvalificeret og relevant argumentation vil indebære en administrativ byrde for virksomhederne, fordi de vil skulle argumentere for, hvorfor de ikke kan opfylde et tidligere indgået praktikpladstilsagn, der måske strækker et år eller to tilbage. Også skolerne vil skulle verificere, om argumentationen er kvalificeret. De anførte synspunkter har derfor ikke givet anledning til at ændre det foreslåede vedrørende bortfald af praktikpladstilsagnet.

Det er i bemærkningerne præciseret, at erhvervsskolerne inden for gældende rammer vil skulle vejlede om praktikpladstilsagn og praktikpladser.

Det bemærkes i øvrigt, at den politiske aftale indeholder tilknyttede elementer, som har sigte på at understøtte den positive praktikpladsudvikling og den fremtidige kontakt mellem folkeskolen, de unge og virksomhederne, herunder en regelgennemgang med henblik på at fjerne unødige barrierer, der står i vejen for, at flere produktionsvirksomheder får mod på at indgå i samarbejder om åben skole og erhvervspraktik, samt en indsats med positiv italesættelse af virksomheder, der lever op til deres måltal for antallet af praktikpladser i forbindelse med praktikpladsafhængigt AUB-bidrag.

4.1.7. Afskaffelse af obligatoriske handlingsplaner for øget gennemførelse

DEG-L og Danske SOSU-skoler noterer sig med tilfredshed, at handlingsplaner for øget gennemførelse (HØG) udgår og anbefaler, at skolerne og de respektive leder- og bestyrelsesforeninger inddrages i udformningen af nye retningslinjer for den løbende rapportering af kvalitetsudviklingen.

DA, FH, REU og SMVdanmark giver udtryk for bekymring over, at erhvervsskolerne fritages for en fast rapportering vedrørende det praktikpladsopsøgende arbejde. FH og REU foreslår, at dette element udgår af lovbestemmelserne, og at det drøftes særskilt med arbejdsmarkedets parter.

SMVdanmark undrer sig endvidere over, at de kommende krav til erhvervsskolerne om øget elevinddragelse, herunder i opfølgning på trivselsmålingerne, ikke følges af et tilsvarende krav i forhold til virksomhedsinddragelse i forlængelse af målingerne af disses tilfredshed med erhvervsskolerne.

UU DANMARK anbefaler, at erhvervsskoler skal have en obligatorisk handlingsplan for ungemiljøerne og opfordrer til, at erhvervsskoler og de kommunale ungeindsatser skal indgå forpligtende samarbejdsaftaler om at øge gennemførelsen, fx som led i de kommunale erhvervsuddannelsesstrategier.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Der tilsigtes ingen ændring af erhvervsskolernes pligt til at stå for det praktikpladsopsøgende arbejde eller til konsekvent at dokumentere dette arbejde, men alene at der ikke længere skal være en fast form herfor.

De anførte synspunkter om krav i forhold til virksomhedsinddragelse samt handlingsplaner for ungemiljøer er noteret, men ligger uden for rammerne af den politiske aftale og indgår dermed ikke i lovforslaget.

4.1.8. Gymnasiale suppleringskurser (GSK)

DEG-L og Danske SOSU-skoler hilser uden forbehold eller reservation den foreslåede revision velkommen.

Danske Gymnasier og Danske HF & VUC udtrykker bekymring for, at en erhvervsuddannelse skal give adgang til GSK. Det fremhæves, at GSK er supplerende af de studieforberevende kompetencer, som en student allerede har, og at det foreslåede derfor vil ændre den målrettedhed og de forudsætninger, der ligger i og bag det nuværende GSK-system, hvis en erhvervsuddannelse skal give adgang hertil. Danske Gymnasier udtrykker endvidere bekymring for, at den faglige spredning på GSK-holdene bliver for stor.

Studievalg Danmark forventer, at forslaget vil gøre det attraktivt for erhvervsuddannede at læse adgangsgivende fag på gymnasialt niveau og dermed lettere at opfylde relevante adgangskrav.

Undervisningsministeriets bemærkninger

De anførte synspunkter giver ikke anledning til ændringer i lovudkastet. Det er en forudsætning i den politiske aftale, at krav om fag på C-niveau for at få adgang til gymnasiale suppleringskurser (GSK) skal fjernes.

4.2. Høringsudkastets § 2 (lov om folkeskolen)

4.2.1. Samarbejde mellem folkeskoler og erhvervsskoler

BUPL er positive overfor hensigten med at bringe erhvervsskoler og folkeskoler tættere sammen i forpligtende samarbejder.

LOS - Landsorganisationen for sociale tilbud finder, at mulighed for et øget forpligtende samarbejde imellem erhvervsskoler og folkeskoler kan gavne elever, som er i potentiel risiko for at falde ud af uddannelsessystemet.

KL støtter ambitionen mellem et tættere samarbejde mellem folkeskolen og erhvervsskolerne. KL har forståelse for tankerne bag en overenskomst for samarbejdet mellem folkeskolen og erhvervsskolen, men det tager ikke højde for de forskellige vilkår, både økonomisk og geografisk, som kommunerne har for samarbejdet med erhvervsskolerne, herunder erhvervsskolerne ensartet landsdækkende tilbud. Ligeledes stiller KL spørgsmålstegn ved incitamenterne for samarbejde. KL ønsker i stedet at parterne skal være gensidigt forpligtet til samarbejdet, ligesom forslaget bør udvides til at omhandle samarbejde mellem kommunerne og ungdomsuddannelserne generelt.

KL anerkender, at lovforslaget forudsætter, at erhvervsskolelærere med de fornødne pædagogiske kompetencer til at undervise på en erhvervsskole, anses for også at have kompetencerne til at undervise i valgfag i folkeskolen, men at det er kommunalbestyrelsens ansvar at undervisningen følger folkeskoleloven. For at sikre, at den erhvervspædagogiske tilgang i højere grad kommer i spil i forhold til folkeskolens øvrige fag, bør lovgivningen og finansieringen understøtte, at det er muligt i samarbejde at planlægge, gennemføre og efterbehandle undervisningsforløb. KL bemærker, at lovforslaget indebærer, at det vil blive muligt for kommunen at udbyde undervisning i folkeskolen, der varetages af en lærer, der ikke er uddannet folkeskolelærer, selvom en af skolens eller kommunens allerede ansatte lærere med undervisningskompetence i faget kan undervise.

BKF er positiv over for muligheden for forpligtende samarbejder mellem erhvervsskoler og folkeskoler, men vil henlede opmærksomheden på, at kommunerne har vidt forskellige forudsætninger for at kunne indgå i disse samarbejdsrelationer med erhvervsuddannelserne. Derfor er det væsentligt at fastholde ”frivillighedsprincippet”, således at der kan tages højde for kommunernes forskellige geografiske og lokale forhold. Der er i dag allerede mange eksempler på indgåede aftaler om samarbejder mellem erhvervsuddannelser og folkeskoler. BKF gør opmærksom på, at der kan være overenskomstmæssige forhold som vanskeliggør de forpligtende samarbejder.

Danske Skoleelever mener, at et øget samarbejde mellem erhvervsskoler og folkeskoler er en god udnyttelse af viden og ressourcer, ligesom det kan klæde folkeskoleeleverne bedre på til at forstå erhvervsuddannelserne og få prøvet kræfter med praktiske fag.

Skolelederforeningen finder ikke, at de fremsendte lovforslag er et afgørende skridt i den rigtige retning. Tværtimod. Skolelederforeningen mener ikke at de omkring 100 erhvervsskoler (med meget forskellig linjer og retninger) har kapacitet eller kvalificeret lærerpersonale nok til at dække mere end 1200 skolers behov for en mere praksisfaglig undervisning. Desuden rejser de fremsatte lovforslag en række spørgsmål om bl.a. transport mellem de to institutioner, skemalægningen af undervisningen, planlægning af undervisningen og pædagogiske kompetencer. Skolelederforeningen er af den opfattelse at samarbejdet mellem erhvervsskoler og folkeskolen godt kunne have foregået og udvidet ved brug af de regler der er inden for Åben Skole, og finder at lovforslaget ikke er kommet som et ønske fra skolerne, men udelukkende er et politisk ønske og at signalværdien er stærkere end den reelle værdi, det vil skabe for folkeskolens elever.

Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier finder det hensigtsmæssigt, at muligheden for samarbejde mellem folkeskoler og erhvervsskoler er formuleret som en mulighed og ikke et krav.

Den faglige forening for Håndværk og Design finder vi det ikke acceptabelt, at undervisningen helt kan lægges over til erhvervsskolerne. Det bemærkes, at håndværk og design er et af fagene i folkeskolens fagrække, og at undervisningen skal ligge i folkeskolen og foretages af linjefagsuddannede lærere. Et samarbejde med brug af erhvervsskolelærere som gæstelærere vil givetvis kunne tilføre nye aspekter til faget, ligesom der heri med fornødt kan indgå besøg på erhvervsskoler i specifikke værksteder eller benytte erhvervsskolelærere som gæstelærere.

Frie Skolers Lærerforening finder, at grundskolelærere har de bedste forudsætninger for at undervise i grundskolen og kan ikke støtte, at frie skolers undervisning foregår på en erhvervsskole eller varetages af erhvervsskolelærere. Det bemærkes, at undervisere på frie skoler har de særlige kvalifikationer, som skal til for at varetage netop denne type af arbejde, ligesom undervisning på en fri skole forudsætter, at den pågældende er ansat, aflønnet og har forhold, som reguleres af den overenskomst, der er indgået mellem FSL og FM.

Danmarks Lærerforening finder ikke, at de foreslåede ordninger om erhvervsskolelæreres undervisning af folkeskoleelever vil fremme samarbejdet mellem folkeskoler og erhvervsskoler. Tværtimod vil løsrevne undervisnings tilbud på en erhvervsskole medføre vanskeligheder i at inddrage viden fra erhvervsskoler i folkeskolens øvrige arbejde med fx det obligatoriske emne, Uddannelse og job, eller i folkeskolens tværfaglige forløb. Dette skyldes, at undervisningen efter lovforslaget gennemføres som forlagt undervisning af lærere, der ikke er ansat i folkeskolen eller gennemføres i folkeskolen af eksterne lærere uden relevant undervisningskompetence. Disse undervisere vil derfor ikke indgå i de teams, der arbejder for en sammenhængende indsats frem mod folkeskolens formål uanset om undervisningen efter den foreslåede ordning afvikles i folkeskolen eller på en erhvervsuddannelse. Lovforslaget vil desuden medføre store regionale forskelle, da erhvervsskolerne ikke har et ensartet landsdækkende tilbud. For mange elever vil der blive tale om endda meget spildtid i forbindelse med en eventuel transport frem og tilbage mellem skoleformerne.

Danmarks Lærerforening finder endvidere, at lovforslaget er i strid med folkeskoleforligskredsens ønske om, at folkeskolens lærere så vidt muligt har undervisningskompetence i skolens fag - herunder valgfag – jf. folkeskolelovens § 40, stk. 7. Dette understreger yderligere det problematiske i, at lærere, der ikke opfylder de formelle krav til ansættelse i folkeskolen, bliver sat til at forestå undervisningen i enkelte valgfag i folkeskolen. Det meningsløse i dette forslag understreges af, at dette endda kan ske, selv om folkeskolen råder over kvalificeret arbejdskraft. Danmarks Lærerforening foreslår, at § 2 udgår af lovforslaget, og at de regler, der vedrører erhvervsskolerne mulighed for at udbyde undervisning af folkeskoleelever i lovforslagets § 1, også udgår. Desuden foreslår foreningen at tilvejebringe tilstrækkelige resurser – både til folkeskolerne og til erhvervsskolerne – så det vil være muligt at udbygge og forbedre det allerede eksisterende samarbejde mellem skoleformerne. Hermed ville det blive muligt i samarbejde at planlægge, gennemføre og efterbehandle undervisningsforløb, der kunne fremme elevernes viden om de forskellige ungdomsuddannelses tilbud.

Landsforeningen af 10. klasseskoler finder ikke, at erhvervsskolelæreres undervisning af folkeskoleelever vil fremme samarbejdet mellem folkeskoler og erhvervsskoler. Forslaget findes i øvrigt i strid med folkeskoleforligskredsens ønske om, at folkeskolens lærere så vidt muligt har undervisningskompetence i skolens fag. Landsforeningen finder endvidere, at forslaget vil medføre regionale forskelle, da erhvervsskolerne ikke har et ensartet landsdækkende tilbud, og foreslår på den baggrund, at § 2 udgår af lovforslaget.

Landsforeningen af Ungdomsskoleledere finder det væsentligt, at regelsættet for kommunerne bliver så fleksibel, at allerede etablerede samarbejdsrelationer kan fortsætte.

SMVDanmark roser aftalens formål om at gøre folkeskolen mere praksisfaglig og ser gerne, at kommunerne forpligtes til at samarbejde med erhvervsskoler (og gerne virksomheder) i langt flere fag, herunder i almene fag. SMVDanmark støtter, at underviserne fra erhvervsskolerne i højere grad får adgang til at undervise i folkeskolen.

Uddannelsesforbundet finder det positivt, at det med aftalen bliver muligt for folkeskoleelever at tage valgfag på en erhvervsuddannelsesinstitution. Forbundet finder det til gengæld uhensigtsmæssigt at give erhvervsskolelærere mulighed for at gennemføre folkeskolens almindelige undervisning i folkeskoleregioner.

Ungdomsskoleforeningen opfordrer til, at regelsættet for samarbejdet udfærdiges så fleksibelt, at allerede eksisterende samarbejder, inkl. der hvor ungdomsskoler spiller en afgørende rolle, kan fortsætte i maksimal udstrækning. Der anbefales en fleksibel administration af valgfag og disses obligatoriske prøver lokalt med sigte på ikke at ødelægge veletablerede og velfungerende samarbejder.

UU DANMARK bifalder, at det fremadrettet bliver muligt for eleverne at tage valgfag på de lokale erhvervsskoler, samt at erhvervsskolelærerne kan blive en del af undervisningen i folkeskolen.

Gymnasiernes Bestyrelsesforening (GBF) finder det problematisk, at forslaget giver mulighed for ”at institutioner for erhvervsrettet uddannelse kan varetage udvalgte dele af undervisningen af elever fra folkeskolen, både i erhvervsskolens og i folkeskolens fysiske rammer”. Det er foreningens opfattelse, at undervisning i folkeskolen bør have en almen karakter og ikke målrettes mod enkelte uddannelsers områder, jf. folkeskolelovens formål. Lovforslaget kan derfor efter foreningens opfattelse føre til en indsnævring af den åbenhed med hensyn til elevernes dannelse og uddannelse samt egen stillingtagen, som folkeskoleloven har som mål.

HK Danmark noterer sig med tilfredshed, at erhvervsskolerne via udbud af folkeskolens praktisk/musiske valgfag kan bidrage til fagenes karakter samt elevernes viden og kompetencer til at foretage valg af ungdomsuddannelse. HK Danmark foreslår dog, at man – for at understøtte aftaleformålets formulering om, at indsatserne skal afspejle ”(...) de enkelte erhvervsuddannelsers tyngde i erhvervsuddannelsesudbuddet” – i de fremtidige bekendtgørelser gør særligt opmærksom på, at erhvervsskolerne som følge af aftalen kan udbyde andre valgfag end håndværk & design, billedkunst, madkundskab og musik, jf. aftalens henvisning til folkeskolelovens § 9, stk. 5 og 6.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Det fremgår af aftalen af 22. november 2018 om ”Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden”, at aftaleparterne er enige om, at der er behov for nye ambitiøse tiltag og en helt særlig indsats for at styrke søgningen til og gennemførelsen af erhvervsuddannelserne. I de sidste 18 år er andelen af unge, der vælger en erhvervsuddannelse direkte fra grundskolen, faldet fra over 30 procent i 2000 til godt 19 procent i 2018.

En forskningskortlægning peger på, at virksomheder såvel som erhvervsuddannelser bør være en del af undervisningen i udskolingen, således at elever får mulighed for at gennemføre projekter (eller dele af fag) i samarbejde med en virksomhed (jf. Rambøll: ”Kortlægning. Styrket søgning og gennemførelse af EUD”, marts 2018, side 25f). En analyse af praksis i folkeskolen peger endvidere på, at øget inddragelse af erhvervsskoler i folkeskolens undervisning kan fremme praksisfaglighed og søgning til erhvervsuddannelse (jf. Rambøll og QVARTZ: ”Indsatser til at øge søgning til og gennemførelse af EUD”, 2018, kapitel 6).

Samtidig har en række organisationer på området påpeget, at der allerede er etableret samarbejder mellem erhvervsskolerne og folkeskolerne, som imidlertid ikke i alle tilfælde har haft sikker hjemmel. Det gælder således bl.a. BKF, Danmarks Lærerforening og flere organisationer på ungdomsskoleområdet.

Erhvervsskolelærere ansat den 15. januar 2010 eller senere skal som udgangspunkt tage en pædagogisk diplomuddannelse (PD) i erhvervspædagogik. Den pædagogiske diplomuddannelse (PD) i erhvervspædagogik er tilrettelagt, så den sikrer, at lærere i erhvervsuddannelserne opnår en pædagogisk kompetence på niveau med lærerne i f.eks. grundskolen. Med udgangspunkt i den meget forskelligartede elevgruppe i erhvervsuddannelserne, skal lærerne således kunne håndtere en række komplicerede pædagogiske og didaktiske udfordringer. Det gælder ikke mindst planlægning og gennemførelse af differentierede undervisningsforløb samt anvendelse af it som et centralt pædagogisk værktøj.

For erhvervsskolelærere med længere anciennitet stilles der krav om, at de langsomt tilegner sig relevante erhvervspædagogiske kompetencer.

Det bemærkes i denne forbindelse, at en elev i 8. og 9. klasse kan opfylde undervisningspligten helt eller delvist i erhvervsrettet uddannelse, jf. folkeskolelovens § 33, stk. 4. Det er således allerede forudsat i folkeskoleloven, at elever i denne aldersgruppe vil kunne få udbytte af undervisning på en erhvervsuddannelse på baggrund af de nugældende krav efter bekendtgørelse om erhvervsuddannelser til lærerens pædagogiske kompetencer.

Det er derfor Undervisningsministeriets vurdering, at institutionerne for erhvervsrettet uddannelse har lærere ansat, der har de fornødne både faglige og pædagogiske kvalifikationer til at undervise elever i udskolingen.

Det bemærkes, at erhvervsskolelærerne skal være ansat på erhvervsskolen, og derfor ikke vil være ansat i det kommunale skolevæsen. Den pågældende lærer vil derfor ikke skulle ansættes efter overenskomst for lærere m.fl. i folkeskolen, men derimod varetage opgaven på baggrund af de ansættelsesretlige vilkår, der gælder på erhvervsskoler. Det bemærkes endvidere, at en erhvervsskolelærer, som af kommunalbestyrelsen vurderes at være kompetent til at varetage undervisningen af folkeskoleelever efter de foreslåede bestemmelser, vil blive anset for at opfylde kravet om kompetencedækning i folkeskolelovens § 40, stk. 7.

Aftalens elementer om brug af erhvervsskolerne i folkeskolerne tager højde for, at erhvervsskolerne ikke har et ensartet landsdækkende tilbud. Bag muligheden for at hente erhvervsskolelærerne ud på folkeskolerne ligger således en overvejelse om, at det kan være vanskeligt for folkeskoler, der ligger langt fra nærmeste erhvervsskole, at benytte sig af undervisningstilbud på erhvervsskolerne – fordi det bliver for dyrt og for tidskrævende at transportere eleverne rundt. Derfor er der sikret en mulighed for, at disse folkeskoler også vil kunne tilbyde deres elever, at erhvervsskolen er en del af hverdagen.

Lovforslaget omfatter alene mulighed for at etablere forpligtende samarbejder mellem folkeskoler og erhvervsskoler, men pålægger ikke skolerne at etablere sådanne sammenhænge. Der er i denne forbindelse lagt vægt på, at kommunalbestyrelsen er nærmest til at vurdere omfanget og indholdet af et lokalt behov for at benytte sig af undervisningstilbud fra erhvervsskolerne, og at erhvervsskolerne er nærmest til at vurdere, om de har kapacitet og kvalificeret lærerpersonale til at stille et relevant tilbud til rådighed.

Det bemærkes, at der med aftalen er afsat et tilskud, som kan finansiere at en andel af eleverne i 7.-9. klasse tager valgfag på erhvervsskolerne. Erhvervsskolerens udbud af undervisning i folkeskolen vurderes ikke at medføre merudgifter for kommunerne.

Om planlægningen af undervisningen fremgår det af lovforslagets bemærkninger til § 2, nr. 2 (side 97), at: "Ved overenskomsten vil institutionen, der udbyder erhvervsuddannelse, påtage sig at planlægge og gennemføre undervisningen efter folkeskoleloven og på vegne af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen vil fortsat have ansvaret for opgaveløsningen i henhold til folkeskoleloven og vil være ansvarlig for, at undervisningen lever op til de rammer, der er fastsat i overenskomsten. Kommunalbestyrelsen vil herunder skulle sikre, at elever med behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand, modtager den fornødne støtte."

Dette afsnit vil i lyset af bemærkningerne fra bl.a. KL, Skolelederforeningen og Danmarks Lærerforening blive tilføjet en sætning om, at kommunalbestyrelserne med fordel kan stille krav til, hvordan erhvervsskolerne koordinerer planlægningen af undervisningen med de folkeskoler, hvorfra eleverne kommer.

Bemærkningerne har ikke herudover givet anledning til ændringer i lovforslaget.

4.2.2. Specialundervisning og anden særlig støtte

Landssamrådet af PPR-Chefer finder det afgørende, at elever kan modtage supplerende undervisning, anden faglig støtte og specialpædagogisk bistand i de dele af undervisningen, der varetages af institutioner for erhvervsrettet uddannelse, herunder at der blandt de erhvervsskolelærere, der skal tilrettelægge og varetage undervisningen, findes specialpædagogiske kompetencer.

Ungdomsskoleforeningen opfordrer til også at have øje for tiltag, der kan understøtte de mere udsatte unges overgang til ordinær erhvervsuddannelse. Fx de unge i ungdomsskolernes heltidsundervisninger, der kunne have gavn af fx bedre samarbejde og håndholdte forløb mellem grundskole og erhvervsskole, ligesom mulighed for at begynde i heltidsundervisning allerede i 7. kl. Det kan være medvirkende til, at også ungdomsskolerne forbedrer deres i forvejen solide overgangstal til erhvervsskoler på 38 %.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger til § 2, nr. 2 (side 97), at: "Ved overenskomsten vil institutionen, der udbyder erhvervsuddannelse, påtage sig at planlægge og gennemføre undervisningen efter folkeskoleloven og på vegne af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen vil fortsat have ansvaret for opgaveløsningen i henhold til folkeskoleloven og vil være ansvarlig for, at undervisningen lever op til de rammer, der er fastsat i overenskomsten. Kommunalbestyrelsen vil herunder skulle sikre, at elever med behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand, modtager den fornødne støtte."

Undervisningsministeriet er enig i, at beskrivelsen af kommunalbestyrelsens forpligtelser i forhold til elever med særlige behov ikke har været tilstrækkeligt beskrevet i udkastet til lovforslag. Afsnittet i bemærkningerne til § 2, stk. 2, er derfor udbygget, så sætningen kommer til at henviser til både elever med behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2 og 3, og elever med særlige behov, jf. folkeskolelovens § 3 a, samt til nødvendig pædagogisk-psykologisk rådgivning.

4.2.3. Tilsynet med undervisningen

DEG-L og Danske SOSU-skoler anbefaler, at det præciseres, hvem der har ansvaret for at afgøre den enkelte erhvervsskolelærers kvalifikationer.

Danmarks Lærerforening og Landsforeningen af 10.-klasseskoler fremhæver, at ved den foreslåede indgåelse af en overenskomst mellem flere institutioner (her folkeskoler og erhvervsskoler) øges usikkerheden om, hvem der er ansvarlig for undervisningens kvalitet, ligesom det bliver uklart, hvem der i sidste ende afgør, om undervisningen opfylder kravene. Det øger ikke elevernes rettigheder eller mulighed for medinddragelse og sikrer ikke et godt arbejdsmiljø for ansatte.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger til § 2, nr. 2, om den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22, stk. 8 (side 97), at: "Kommunalbestyrelsen vil endvidere skulle føre tilsyn med undervisningens tilrettelæggelse, herunder valg af undervisnings- og arbejdsformer, metoder, undervisningsmidler og stofudvælgelse, således at det bliver sikret, at disse i alle fag lever op til folkeskolens formål, mål for fag samt emner og varieres, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger. Det vil således være kommunalbestyrelsens ansvar, at den undervisning, som varetages af en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, lever op til de i folkeskoleloven fastsatte rammer for undervisningen, herunder bl.a. folkeskolelovens § 10 (fagenes mål), § 13 (evaluering) og § 18 (undervisningsdifferentiering).

Tilsynet vil endvidere skulle påse, at de erhvervsskolelærere, som tilrettelægger og varetager undervisningen, har de fornødne faglige og pædagogiske kvalifikationer. De undervisningsmæssige behov hos den elevgruppe, der skal undervises, vil have betydning for kravene til underviseren. Der vil bl.a. skulle lægges vægt på, om det fx er en elevgruppe med behov for særlige didaktiske og pædagogiske kompetencer.

Kommunalbestyrelsen vil skulle udpege en medarbejder med de fornødne kvalifikationer til at føre tilsyn med, at det undervisende personale planlægger og tilrettelægger undervisningen, så alle elever udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber. Det kunne f.eks. være en eller flere skoleledere ved kommunens folkeskoler."

Herudover fremgår det af lovforslagets bemærkninger til § 2, nr. 2, om den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22, stk. 9 (side 99), at:

"Det bemærkes, at kommunalbestyrelsens tilsynspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 8, jf. ovenfor, vil skulle tilrettelægges, således at den kan gennemføres kvalificeret og uden unødigt ressourceforbrug, selvom overenskomsten dækker flere folkeskoler. Der er derfor foreslået en mulighed for, at kommunalbestyrelsen vil kunne tilrettelægge tilsynet således, at tilsynet alene varetages af f.eks. én af de skoleledere, hvis elever deltager i undervisningen på erhvervsskolen.

Ved tilsynet vil det skulle påses, at undervisningen er i overensstemmelse med kravene i folkeskoleloven. Det vil ligeledes skulle påses, at de erhvervsskolelærere, som tilrettelægger og varetager undervisningen, har de fornødne faglige og pædagogiske kvalifikationer. Sådanne pædagogiske kvalifikationer kunne fx være den pædagogiske diplomuddannelse (PD) i erhvervspædagogik eller andre relevante erhvervspædagogiske kompetencer."

Endvidere fremgår det af lovforslagets bemærkninger til § 2, nr. 2, om den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22, stk. 10 (side 102), at:

"Undervisningen i forløb og aktiviteter vil i princippet kunne omfatte alle elever i grundskolen. Det vil derfor være op til skolelederen at sikre, at undervisningen samlet set tilrettelægges i overensstemmelse med folkeskolelovens § 18. Det vil således være naturligt, at kommunalbestyrelsens tilsyn med erhvervsskolens undervisning efter den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22, stk. 8, jf. ovenfor, varetages af skolelederen på den skole, hvor undervisningen finder sted."

Det er Undervisningsministeriets opfattelse, at det allerede fremgår med fornøden klarhed, at kommunalbestyrelsen i sidste ende har ansvaret for at afgøre, om den enkelte erhvervsskolelærers kvalifikationer er tilstrækkelige, og om den gennemførte undervisning har den fornødne kvalitet og lever op til kravene hertil.

Bemærkningerne har derfor ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

4.2.4. Udvidelse af adgangen til at omfatte samarbejde mellem erhvervsskoler og frie skoler

Frie Skolers Lærerforening bakker op om at styrke det praksisfaglige i grundskolen og fremme erhvervsskolernes status. Foreningen anfører endvidere, at lærere, der underviser på frie skoler, har de særlige kvalifikationer, som skal til for at varetage netop denne type af arbejde, og hvis man skal undervise på en fri skole, så skal man naturligvis være ansat, aflønnet og have forhold, som reguleres af den overenskomst, der er indgået mellem Frie Skolers Lærerforening og Finansministeriet. Der er intet uddannelseskraft på de frie skoler. Lærerne på de frie skoler samarbejder gerne med lærerne på ungdomsuddannelserne, men sådan som forslaget er udformet i forhold til folkeskolen, kan foreningen ikke støtte det.

Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier benytter anledningen til at bemærke, at flere frie grundskoler har etableret forskellige former for samarbejder med erhvervsskoler, og at foreningen antager, at disse samarbejder uden problemer kan fortsætte.

Lederne anslår, at målsætningen om styrket praksisfaglighed udskoling og samarbejde mellem erhvervsskoler og folkeskoler mv. alene vil komme til at berøre ca. hver tredje elev i 10. klasse henset til, at kun ca. halvdelen af unge efter 9. klasse vælger at fortsætte i 10. klasse. Det foreslås, at målsætningen også bør omfatte 9. og 10. klasse-elever på øvrige grundskoler.

Efterskoleforeningen anfører, at det ikke fremgår af lovforslaget, om det er tanket, at muligheden for at indgå overenskomst mellem institutioner for erhvervsuddannelse og grundskole også skal omfatte det frie område. Det kan være interessant for nogle af de skoler, som allerede nu har et tæt samarbejde med eksempelvis den lokale erhvervsskole.

Dansk Friskoleforening påpeger, at det er uklart, hvorledes frie grundskoler stilles sammenlignet med folkeskolen. Folkeskolen gives entydigt mulighed for at indgå aftaler med erhvervsskoler om varetagelse af valgfag på erhvervsskolen og undervisning på grundskolen. De frie grundskoler er ikke skrevet direkte ind i dette, og det giver anledning til tvivl om rammerne for erhvervsskoler i forhold til at indgå i forpligtende samarbejder – også med frie grundskoler. Foreningen forventer lige muligheder.

Danmarks Lærerforening fremhæver, at det hverken fremgår af L126 eller nærværende lovforslag præcist, hvordan de foreslåede regler skal omfatte de frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler. Danmarks Lærerforening skal derfor foreslå at lovforslaget (og L 126) gennemlæses for at sikre, at det tydeligt fremgår, hvordan reglerne gælder for alle de frie skoler m. fl. herunder efterskolerne. Øget forskel mellem hvilke krav der stilles til henholdsvis folkeskole og de frie skoler, øger erfaringsmæssigt fravalget af folkeskole til fordel for en fri skole.

Undervisningsministeriets bemærkninger

De frie skoler er ikke omfattet af de foreslåede ændringer af reglerne om samarbejde med erhvervsskoler, og erhvervsskolerne har ikke aktuelt hjemmel til at indgå samarbejder med de frie skoler.

17 pct. af eleverne i grundskolen går på en fri grundskole og 4 pct. går på en efterskole (skoleåret 2017/18). Disse elever bør have de samme muligheder for at opnå indblik i og erfaring med de uddannelser, erhvervsskolerne udbyder, som elever i folkeskolen får.

Det vil derfor være nødvendigt at tilføje en bestemmelse om adgangen til at indgå sådanne overenskomster med institutioner for erhvervsrettet uddannelse i henholdsvis lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler.

Der tilføjes samtidig med lovforslagets § 4, nr. 3, en adgang til, at institutioner for erhvervsrettet uddannelse kan indgå overenskomster med skoler omfattet af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler om varetagelse af undervisningen i samme omfang og med samme indhold som i folkeskolen.

4.2.5. Andre forslag

BUPL foreslår, at pædagogerne skal medtænkes, når der laves undervisning på tværs af erhvervsskoler og folkeskoler, og at klubberne skal medtænkes i forpligtende samarbejder med erhvervsskolerne ift. alle unge, men særligt de unge, som ikke er skolemotiverede, men kommer i ungdomsklubberne.

Ungdomsskoleforeningen opfordrer på det kraftigste til at indtænke og blåstempe de allerede godkendte forsøgsordninger med mere fleksibilitet omkring den praktiske afvikling af valgfag, så det også vil være muligt at afvikle disse uden for normal undervisningstid fra kl. 8-16. Der opfordres også til, at det i lov eller bekendtgørelse præciseres, at "skoleforvaltningen" også har mulighed for at inddrage/uddelegere til kommunens ungdomsskole.

REU har noteret sig, at en betydelig del af den samlede aftaleøkonomi er målrettet tiltag, der skal øge praksisfagligheden i grundskolen, som i folkeskolen henhører under kommunalbestyrelsernes kompetence og ansvar. I forlængelse af rådets fokus på implementeringsopgaven, jf. ovenfor, vil rådet følge implementeringen af alle nye initiativer nøje, herunder også initiativerne på grundskoleområdet - og særligt muligheden for, at erhvervsskolerne kan udbyde valgfag. REU vil opfordre til, at der indsamles data om samarbejdet mellem kommuner og erhvervsskoler, og at der i 2021 foretages en evaluering på området med henblik på at belyse karakteren og omfanget af samarbejdet mellem kommuner og erhvervsskoler.

REU lægger vægt på, at det vejledende takstkatalog for erhvervsskolernes aktiviteter, der skal udarbejdes som en del af aftalen, bliver et brugbart værktøj, der kan understøtte et samarbejde mellem kommuner og erhvervsskoler. REU finder desuden, at der fortsat skal være fokus på at skabe gode rammer for samarbejdet mellem kommuner og erhvervsskolerne.

KL er forbeholden overfor effekten af det vejledende takstkatalog, da der allerede er mange velfungerende samarbejder mellem kommuner og erhvervsskoler på nuværende tidspunkt. Det bør et kommende katalog i givet fald tage højde for, herunder at det er dyrere for kommunerne at samarbejde med fx ungdomsskoler og erhvervsskoler end at udbyde valgfag selv.

KL mener, at den obligatoriske prøve i de nye 2-årige valgfag bør forblive frivillig. Prøven forhindrer en række tiltag, som fx toninger, udskolingslinjer, der er etableret i udskoling med det formål bl.a. at øge søgningen til erhvervsuddannelserne. Derudover forhindrer prøven i de to-årige valgfag muligheden for at valgfag på tværs af årgange.

Danmarks Lærerforening anfører, at aftalen indeholder ønske om obligatorisk prøve i valgfag m.v., og formoder at dette bliver indeholdt i det endnu ikke færdigbehandlede lovforslag L 126 om ændring af lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om ungdomsskoler (Styrket praksisfaglighed m.v.). Hvordan aftalen vil påvirke L126, fremgår ikke af lovforslaget.

Ungdomsskoleforeningen finder, at det bør overvejes, om de fire valgfagstemaer: Håndværk/Design, Billedkunst, Musik og Madkundskab vil være tilstrækkeligt til at udvikle lyst og evner i forhold til erhvervsuddannelser. Der rejses spørgsmål om, hvorvidt de fire valgfagstemaer evt. kunne defineres som et minimumsudbud lokalt.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Det er ikke omfattet af den politiske aftale, at der fx skulle stilles krav om to-voksenundervisning for de timer, hvor erhvervsskolerne står for undervisningen, eller gives en generel adgang til at fravige normal undervisningstid fra kl. 8-16.

Det aftalte takstkatalog er endnu ikke udarbejdet. Undervisningsministeriet vil tage bemærkningerne fra KL og REU med i sine overvejelser i forbindelse med udarbejdelsen.

Den obligatoriske prøve i elevernes obligatoriske praktiske/musiske valgfag er indarbejdet i lov nr. 209 af 5. marts 2019 om ændring af lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om ungdomsskoler (Styrket praksisfaglighed m.v.). Der er i lovbemærkningerne hertil, jf. lovforslag nr. L 126 af 13. december 2018, og i svaret på Folketingets Undervisningsudvalgs spørgsmål L 126 – spm. 1-3 (2018-19) redegjort for valget af de fire praktiske/musiske fag, mulighederne for fortsat at arbejde med toninger, udskolingslinjer osv., at der kan ske samlæsning af fagene på tværs af klassetrin, samt at prøven gøres obligatorisk.

Bemærkningerne har derfor ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

4.3. Høringsudkastets § 3 (lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v.)

4.3.1. Generelle bemærkninger om vejledning

BUPL foreslår, at folkeskoler og erhvervsskoler skal inddrage pædagoger vejledningsopgaven. BUPL bemærker, at dette vil svare til pædagogernes nuværende klubopgaver, hvor de i en ofte mere tillidsbaseret relation, end vejlednings- og lærerfunktionen kan tilbyde, varetager de svære, men konstruktive samtaler om de unges muligheder.

Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier finder det positivt, at der lægges op til at sikre en bedre vejledning af den brede elevgruppe, herunder at en af vejene til at få de unge til at få et mere differentieret syn på hvilke uddannelser, eleverne kan tage efter grundskolen, er, at alle får viden og individuel vejledning om de muligheder, der er for at kunne træffe de rigtige valg - også de uddannelsesparate.

Danmarks Vejlederforening finder, at det - udover de foreslåede ændringer med en mere struktureret og sammenhængende indsats i udskolingen sammen med den kollektive vejledning, som UU/KUI varetager - vil være hensigtsmæssigt, at elever, der er vurderet uddannelsesparate, men som føler sig usikre i deres valg, også har mulighed for at få individuel vejledning af den (UU-/KUI-)vejleder, der er tilknyttet skolen.

UU DANMARK finder, at vejledningsområdet er stærkt underfinansieret og anbefaler, at der i forlængelse af ekspertgruppernes arbejde og anbefalinger laves de nødvendige investeringer og prioriteringer i vejledningen.

HK Danmark noterer sig med tilfredshed de i aftalens pkt. 2.5 nævnte forslag til en mere sammenhængende vejledningsindsats

Landsforeningen af Ungdomsskoleledere gør opmærksom på, at gruppen af unge, der benytter sig af ungdomsskolernes helhedsundervisning, kan være særligt udfordrede i forhold til valg af uddannelse og erhverv. Foreningen anbefaler, at der iværksættes særlige tiltag til denne gruppe, jf. lovforslagets intentioner.

Gymnasieskolernes Bestyrelsesforening støtter forslag, som kan inspirere eleverne til hele den bredde af uddannelsesmuligheder, som ungdomsuddannelserne tilbyder efter folkeskolen, ligesom foreningen støtter initiativer, der sikrer, at eleverne træffer et oplyst og kvalificeret valg om deres fremtidige uddannelse på et realistisk grundlag.

Ungdomsskoleforeningen opfordrer til samtidig at have øje for tiltag, der kan understøtte de mere udsatte unges overgang til ordinær erhvervsuddannelse. Fx de unge i ungdomsskolernes heltidsundervisninger, der kunne have gavn af fx bedre samarbejde og håndholdte forløb mellem grundskole og erhvervsuddannelse.

Efterskoleforeningen vil gerne hejse flaget for, at vejledning bør gives til alle unge – også de unge, der umiddelbart er afklarede.

KL ser gerne, at der, for at understøtte ambitionerne i forhold til de unges uddannelsesvalg, opbygges et nationalt videnscenter for uddannelsesvalg, gerne i tilknytning til en professionshøjskole, så der sker en naturlig kobling til bl.a. læreruddannelsen.

DLF foreslår, at der nedsættes en kommission eller lignende, der ikke blot ser på uddannelsesparathedsvurderinger, elevplaner m.v., men på hele ungdomsuddannelsesområdet, vejledningen og overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse, herunder de unges motivation for uddannelse med det formål at komme med forslag til en reform af hele ungdomsuddannelsesområdet, som bygger på forskningsbaseret viden, og som gør op med opdelingen i et alment gymnasium og et erhvervsrettet system.

DLF foreslår derudover, at vejledningen kompenseres for de tidligere besparelser, og at der skaffes midler til at udbygge samarbejdet om vejledningsopgaven mellem folkeskolen og Ungdommens Uddannelsesvejledning (fra august 2019 den kommunale ungeindsats).

Undervisningsministeriets bemærkninger

Grundtanken bag initiativerne om et stærkere fundament for valg af ungdomsuddannelse er, at eleverne skal udfordres i deres valg af ungdomsuddannelse. At udfordre eleverne og sikre at uddannelsesvalget åbnes op kræver, at eleverne får en bedre og mere sammenhængende introduktion til de mange muligheder der findes efter grundskolen. Det centrale og nyskabende er, at undervisningsbaserede udskolingsaktiviteter og vejledning kobles tæt sammen. Et tæt samarbejde mellem lærere og vejledere vurderes at være et godt udgangspunkt for, at eleverne oplever, at hele spørgsmålet om valg af ungdomsuddannelse får den fornødne opmærksomhed i den daglige undervisning, samtidig med at den sammenhængende plan, som kommunerne skal udarbejde, skal sikre, at indsatsen er systematisk, koordineret og struktureret.

Rammerne for vejledning om valg af uddannelse og erhverv er i dag muliggjort i mange forskellige sammenhænge og ved forskellige aktiviteter, bl.a. i det timeløse fag Uddannelse og job, introduktionskurser, åbent bus-arrangementer, forældrearrangementer, kollektiv vejledning osv. Med en national strategi for valg af ungdomsuddannelse og en systematisk tilgang til uddannelsesvalget er det netop sigtet, at eleverne vil opleve, at refleksionen og dialogen om valg af uddannelse integreres i undervisningen og får større opmærksomhed.

Individuel vejledning vil i lyset af ovenstående skulle ses i et bredere perspektiv og kan ikke alene defineres som en direkte dialog i et "lukket" rum mellem vejleder og elev. Individuel vejledning skal efter Undervisningsministeriets opfattelse i højere grad ske ved en målrettet dialog mellem eleven og læreren i forskellige læringsammenhænge i udskolingen, bl.a. via emnet Uddannelse og job, samtaler i forbindelse med vurdering af elevens faglige, personlige, sociale og praksisfaglige forudsætninger, forberedelse og opfølgning på virksomhedsbesøg og erhvervspraktik, dialog i den daglige undervisning m.m. jf. hele tankegangen bag den systematiske tilgang til uddannelsesvalget, hvor læreren gennem undervisningsbaserede aktiviteter skal etablere rammerne for en refleksion over valget af ungdomsuddannelse.

De vejlednings- og undervisningsaktiviteter, der efter forslaget skal indgå i 8. og 9. klasse, skal ske i et samarbejde med ungdomsuddannelsesinstitutionerne, forældremyndighedens indehaver og den unge. Det vil desuden være naturligt, at fx klubpædagoger og andre relevante professionelle medarbejdere i skoleregi inddrages i samarbejdet. Hvordan og i hvilket omfang pædagoger involveres, afhænger af den enkelte skoles organisering og de prioriteringer, der foretages lokalt.

Der er fortsat en samarbejdsforpligtelse mellem uddannelsesinstitutioner, elever og elevers forældre i forhold til vejledningen, hvilket sikrer, at der ved tilrettelæggelsen af vejledningsindsatsen tages højde for elevers og forældres ønsker og behov.

I relation til høringssvarene om gruppen af unge, som er udfordrede i forhold til overgangen mellem grundskole og erhvervsuddannelse henleder ministeriet opmærksomheden på den forberedende grunduddannelse (FGU), som netop hovedsageligt skal kvalificere eleven til optagelse på en erhvervsuddannelse.

Spørgsmålet om finansiering af vejledningsindsatsen er ikke omfattet af den politiske aftale Fra Folkeskole til faglært - Erhvervsuddannelser til fremtiden. Undervisningsministeriet vurderer derfor, at der ikke på nuværende tidspunkt er tilstrækkeligt grundlag for at tage stilling til finansiering af vejledningsindsatsen.

4.3.2. Formålsbestemmelsen

UU DANMARK finder det er for snævert at fokusere på forudsætninger og krav, når formålet ikke er at lede den unge mod en bestemt uddannelse eller en bestemt uddannelsesretning, men derimod at gøre den unge kloge på egne styrker og at give et bredere perspektiv på valget, sådan at den unge kan træffe sit valg på et oplyst grundlag. UU DANMARK foreslår, at nye formål for vejledningen gøres til en del af det omtalte ekspertudvalgs arbejde.

DA støtter, at det i lovens formålsbestemmelse udtrykkeligt fastsættes, at vejledningen skal sikre, at den enkelte elev får en realistisk forståelse af muligheder og forudsætninger i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet og finder det centralt, at vejledningen og undervisningen i udskolingen kobles tæt sammen, sådan at vejledning ikke bliver et isoleret element.

DEG-L og Danske SOSU-skoler anbefaler under henvisning til de bemærkninger, som foreningerne har afgivet til høringsudkastets § 1, nr. 1, at omformulere det foreslåede nye § 1, stk. 2, i vejledningsloven.

Danske Gymnasier hæfter sig ved, at der generelt er lagt op til at styrke vejledningen til valg af ungdomsuddannelse og finder det positivt, at formålet ikke er at lede den unge mod en bestemt uddannelse.

Dansk Friskoleforening anser den foreslåede ændring for at være særdeles positiv.

Efterskoleforeningen ser positivt på den foreslåede udvidelse og bemærker, at det fortsat er vigtigt, at valget af ungdomsuddannelse sker med udgangspunkt i de unge egne ønsker og behov. Foreningen fremhæver samtidig vigtigheden af, at alle elever modtager vejledning.

Skolelederforeningen stiller sig undrende over for, at det er nødvendigt at lægge større vægt på forudsætninger og krav i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet, hvilket efter foreningens opfattelse allerede er lykkedes.

Danmarks Vejlederforening finder, at den foreslåede målformulering antyder, at det er muligt at måle elevens realistiske forståelse, og hvor det er vejlederen, der vurderer, om elevens forståelse er rigtig. Imidlertid bemærker foreningen med glæde, at det af bemærkningerne fremgår, at det fortsat er væsentligt, at valget af ungdomsuddannelse sker med udgangspunkt i den unges egne ønsker og behov, og at de unge ikke skal ledes mod en bestemt uddannelse eller i en bestemt uddannelsesretning.

Undervisningsministeriets bemærkninger

De mål, der i dag er fastsat for vejledningen, røres der ikke ved med lovforslaget. Forslaget om at indsætte et nyt mål for vejledningen skal derfor ses i sammenhæng med de mål, der allerede gælder for vejledningen. Der er således tale om en udvidelse af formålet, som skal medvirke til at give et bedre grundlag for at vælge uddannelse, hvorved eleverne bibringes en realistisk forståelse af, hvad de forskellige uddannelser kræver og indeholder, hvilke jobs de kan føre til, og hvilket fagligt niveau disse kræver. I den politiske aftale bag lovforslaget er det tillige blevet præciseret, at den udvidede formålsbestemmelse ikke ændrer ved elevens frie valg og det eksisterende krav om målrettet progression i vejledningsindsatsen.

Den realistiske forståelse af forudsætninger og krav til uddannelsesvalget, som foreslås indsat som et yderligere mål, betyder, at eleverne vil kunne vælge på et mere ophyst grundlag. I den forbindelse vil eleverne gennem den systematiske tilgang til uddannelsesvalget bl.a. kunne møde materialer, som skal give eleverne en indsigt i, hvilke krav og forudsætninger, der vil gøre sig gældende i udvalgte fag i ungdomsuddannelserne. Dette skal alt sammen bidrage til at styrke elevernes viden om og refleksion over de muligheder, der findes efter grundskolen. Et sådant styrket refleksions- og vidensgrundlag er udgangspunktet for, at vejlederne kan vejlede troværdigt til alle ungdomsuddannelserne uden bias, og at lærerne kan udvikle undervisningsbaserede aktiviteter, der adresserer valget af ungdomsuddannelse på en saglig og troværdig måde.

4.3.3. Sammenhængende plan for indsats i forhold elevernes valg af ungdomsuddannelse

UU DANMARK finder kursen for vejledningen og for den systematiske, koordinerede og strukturerede indsats i kommunerne utydelig. Man finder det endvidere vigtigt, at lærerne gør det, de er uddannet til og er gode til, og at vejlederne tilsvarende gør det de er gode til og uddannet til, og at et øget bidrag fra lærerne til elevernes læring og uddannelsesvalg derfor bør handle om det indhold og de metoder, som anvendes i den almindelige undervisning, mens vejledernes bidrag til elevernes læring og uddannelsesvalg bør handle om krav, forudsætninger og muligheder sammenholdt med elevernes styrker og potentialer.

KL er positiv overfor intentionen om at sikre en systematisk tilgang til uddannelsesvalget med en samlet plan for aktiviteter relateret til elevernes valg af ungdomsuddannelse. Der er dog behov for at specificere, at planen er et redskab for kommunens samlede udskolingsaktiviteter, der relateres til uddannelsesvalg, og ikke en ny plan for den enkelte unge. Ligeledes skal kravene til kommunalbestyrelserne samstemmes tidsmæssigt med de øvrige initiativer i den politiske aftale – dvs. ekspertgrupperne, der skal skabe ramme for vejledning m.v., jf. bemærkningerne om at kommunerne skal orientere sig i overensstemmelse med den nationale strategi for vejledning.

Danmarks Vejlederforening opfordrer til, at det præciseres, hvilke vejledningsfaglige kvalifikationer de undervisere, der skal varetage de vejledningsfaglige dele af undervisningen, skal have, og – såfremt det påtænkes at være

lærere – at de have mulighed for at kvalificere sig gennem moduler på en diplom- eller masteruddannelse i vejledning.

DEG-L og Danske SOSU-skoler anbefaler, at lederforeningerne konsulteres ved udarbejdelsen af de nærmere regler med sigte på at sikre, at udarbejdelsen af de sammenhængende kommunale planer for indsatser relateret til elevernes valg af ungdomsuddannelse sker i et tæt samarbejde med ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

SMVdanmark udtrykker bekymring for, om kommunerne med nedlæggelsen af UU-centrene vil være i stand til at løfte opgaven med en sammenhængende plan, og for, hvordan den sammenhængende plan skal kunne sikre tydelighed for både elever og forældre, så længe der ikke er fokus på og ressourcer til individuel vejledning.

SMVdanmark udtrykker ligeledes bekymring over forventningen om, at undervisere i 8. og 9. klasse skal spille en mere aktiv rolle ved elevernes uddannelsesvalg, når aftalen samtidig ikke indeholder en klar forpligtelse til kompetenceudvikling. SMVdanmark udtrykker endvidere bekymring over, at det alene bliver frivilligt for kommunerne at anvende de materialer, der udvikles til den systematiske tilgang til valg af ungdomsuddannelse.

Børne- og Kulturchefforeningen finder, at der kommunalt investeres mange personaleressourcer i en bred vifte af aktiviteter, og at der bør iværksættes en analyse af de mange eksisterende kommunale initiativer på området – dels for at effektivisere initiativerne og dels for at understøtte en national vidensdeling på området.

Efterskoleforeningen bemærker, at der i overgangen til efterskole fra 8. klasse til 9. klasse skal sikres en overlevelse af planens indhold, der sætter efterskole i stand til at planlægge vejledningsindsatsen.

LOS noterer med tilfredshed, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at udarbejde en sammenhængende plan for indsatser relateret til elevernes valg af ungdomsuddannelse i 8. og 9. klasse.

Skole og Forældre støtter intentionen om at flere unge søger ind på erhvervsuddannelserne, men finder det afgørende, at elever og forældre ikke presses, men oplyses, og at valget af ungdomsuddannelse fortsat er et reelt frit valg.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Kommunerne skal fortsat opretholde en fagprofessionel uddannelses- og erhvervsvejledning i kommunerne, som er uafhængig af sektor- og institutionsinteresser. Vejledningsopgaverne i kommunen skal således fortsat varetages af personer med en uddannelses- og erhvervsvejlederuddannelse, som er godkendt i Undervisningsministeriet, eller som kan dokumentere tilsvarende vejledningsfagligt kompetenceniveau. Derudover skal uddannelses- og erhvervsvejledningen gennemføres med afsæt i UU's nuværende opgaveportefølje. Uddannelseskravet gælder, uanset om det pr. 1. august 2019 vælges at bibeholde, oprette eller nedlægge et UU-center og uanset dettes benævnelse.

Der forventes udviklet en kompetenceudviklingsindsats i regi af Undervisningsministeriet rettet mod underviserne, således at disse får en stærkere viden om bl.a. erhvervsuddannelserne, og således at underviserne kan gøres frotrølige med at arbejde med en systematisk tilgang til uddannelsesvalget. Det forhold, at underviserne efter forslaget skal spille en mere aktiv rolle i forbindelse med elevernes uddannelsesvalg, indebærer ikke, at rollerne mellem lærere og vejledere udviskes. Tværtimod er det hensigten, at samarbejdet mellem de to faggrupper skal styrkes, det de hver især løfter en væsentlig del af den samlede indsats, der skal bidrage til at kvalificere de unges valg af ungdomsuddannelse. Vejlederne skal varetage de opgaver, de også hidtil har varetaget, herunder hjælpe den unge med at identificere og formulere egne ønsker, interesser, forudsætninger og kompetencer, ligesom skolerne skal have et stort kendskab til de mange forskellige uddannelsesmuligheder efter grundskolen, som de kan videreformidle. Underviserne skal imidlertid fremover klædes på til den daglige undervisning via fagene og emnerne at kunne bibringe eleverne et mere realistisk og mindre ensrettet syn på de uddannelser, eleverne kan vælge, herunder at eleverne indgår i læringsaktiviteter, hvor der også perspektiveres i forhold til de arbejds- og uddannelsesmæssige fremtidsudsigter, der er forbundet med et givent valg af ungdomsuddannelse. Det er derimod ikke hensigten, at lærerne skal tilegne sig egentlige vejledningsfaglige kvalifikationer.

De materialer, som skal udvikles af et fagligt panel, som nedsættes af Undervisningsministeriet, skal give eleverne forudsætninger for at træffe valget af ungdomsuddannelse på et ophøjet, kvalificeret og realistisk grundlag. Det vil være oplagt, at det faglige panel i udarbejdelsen af materialer skeler til de mange gode erfaringer, der gøres rundt omkring i landet med henblik på at sikre, at indsatser, der er virksomme, får ekstra udbredelse. Materiale samt forskellige værktøjer vil blive stillet til rådighed til kommunernes afbenyttelse.

Det er Undervisningsministeriets forventning, at kommunerne vil gøre brug af materialet, uanset at det ikke fastsættes som et krav, at materialet skal benyttes.

I lovforslagets bemærkninger har Undervisningsministeriet på baggrund af høringsvarene præciseret, at den kommunale plan er et redskab for kommunens samlede udskolingsaktiviteter, der relateres til uddannelsesvalget, og ikke en ny plan for den enkelte unge.

Undervisningsministeriet imødekommer KL's ønske om, at der bliver et tidsmæssigt sammenfald mellem kommunalbestyrelsens udarbejdelse af den sammenhængende plan for udskolingsaktiviteterne og de øvrige initiativer i den politiske aftale, hvorefter kommunerne skal orientere sig i overensstemmelse med den nationale strategi for vejledning. Henover det kommende år vil der blive gennemført forskellige undersøgelser og lignende i ekspertgrupper om elementerne i den sammenhængende plan, hvilket gør det hensigtsmæssigt at udskyde ikrafttræden. Ministeriet har derfor foreslået, at bestemmelsen om kommunernes udarbejdelse af den sammenhængende plan først træder i kraft den 1. august 2020.

4.3.4. Uddannelsesparathedsvurderingen

Frie Skolers Lærerforening er grundlæggende uenige i, at eleverne skal vurderes på den måde, som det sker med uddannelsesparathedsvurderingen. Der bør genindføres ret til individuel vejledning for alle elever, og dette bør ikke være afhængigt af, om man erklæres uddannelsesparat i 8. klasse. Hvorvidt uddannelsesparathedsvurderingen skal gælde alle ungdomsuddannelser eller målrettes elevens umiddelbare ønske, er i den sammenhæng mindre interessant.

Landsforeningen af 10. klasseskoler finder det uhensigtsmæssigt at ændre uddannelsesparathedsvurderingen, før der er kommet anbefalinger fra den kommende ekspertgruppe, som omtales i høringsudkastet.

Børne- og Kulturchefforeningen finder vurdering til alle 3 ungdomsuddannelseskategorier bureaukratisk, og at det vil kunne underminere elevens egen stillingtagen til sit valg af uddannelse. Foreningen forslår, at den fulde vurdering gøres valgfri i uddannelsesparathedsvurderingsforløbet.

Dansk Friskoleforening finder, at det bør overvejes, om det løfter et konkret formål, at en elev, der har en ambition og drøm om at gå på en erhvervsuddannelse, samtidig skal have synliggjort, hvis denne ikke vurderes uddannelsesparat til en 3-årig gymnasial uddannelse.

Danske Gymnasier bifalder ligestillingen af ungdomsuddannelserne i vurderingen af elevernes uddannelsesparathed.

Danske Skoleelever finder, at det foreslåede vil kunne åbne for, at nogle elever vil vælge erhvervsskolerne. Det bemærkes dog, at dette kan resultere i, at det systematisk bliver de ikke-uddannelsesparate, der kommer på erhvervsskole, hvorfor de svagere elever koncentrerer på denne ungdomsuddannelse.

Ungdomsskoleforeningen opfordrer til, at den kommende ekspertgruppe, som skal se på en fremtidig model for uddannelsesparathedsvurdering, kommer til at indbefatte praktikere fra alle de berørte skoleformer, herunder ungdomsskolen.

Frie Skolers Lærerforening er grundlæggende uenig i, at eleverne skal træffe endeligt valg af ungdomsuddannelse i midten af 8. klasse og så helst UPV'en erstattet af individuel vejledning for alle. Foreningen ser både fordele og ulemper ved, at eleverne skal uddannelsesparathedsvurderes til uddannelser, som de har valgt.

KL understreger, at det er afgørende, at det forsat er elevens ønsker og forudsætninger, der bestemmer, hvorvidt der skal igangsættes en særlig skole- og vejledningsindsats. KL forudsætter, at kommunerne kompenseres for den ekstra vejledningsindsats det kræver at vurdere eleverne til alle tre kategorier af ungdomsuddannelser.

LOS finder, at vurdering af alle tre kategorier af ungdomsuddannelse giver rum til refleksion over den unges uddannelsesvalg og mulighed for vejledning til den rigtige ungdomsuddannelse.

SMVdanmark foreslår, at uddannelsesparathedsvurderingen udvikles i en retning, der i højere grad har fokus på motivation og muligheder end på vurdering og begrænsninger. SMVdanmark foreslår derudover, at der investeres i bedre brobygnings-/introforløb, flere og bedre erhvervspraktikker og andre mere praktiske aktiviteter, der supplerer og kvalificerer uddannelsesparathedsvurderingen, og som kan være bedre refleksionsredskaber for de unge.

Skolelederforeningen tager afstand for forslaget om, at eleverne skal vurderes i forhold til alle tre kategorier, idet man ikke ser grund til at påføre den enkelte elev det nederlag det er, ikke at blive erklæret parat til en anden uddannelse, hvis pågældende uddannelse alligevel ikke er aktuel for vedkommende.

Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening støtter den tresporede parathedsvurdering, men forudsætter at den ikke bliver brugt til indirekte til at opfylde kommunens årligt fastsatte måltal for søgning til de forskellige ungdomsuddannelser.

UU DANMARK bemærker, at vurdering af alle elever til alle 3 kategorier kan betyde, at endnu flere elever samlet set kan få vurderingen ikke-parat. UU DANMARK bemærker endvidere, at det bør overvejes om et dialogmøde mellem skolen, vejlederen, eleven og forældrene ikke vil være et bedre udgangspunkt for samarbejdet om en god overgang for alle elever.

DLF ser med tilfredshed på, at det af lovbemærkningerne fremgår, at der skal nedsættes en ekspertgruppe, som skal se på en fremtidig model for uddannelsesparathedsvurdering. Foreningen finder det imidlertid uhensigtsmæssigt at ændre UPV'en, før der foreligger anbefalinger fra den kommende ekspertgruppe. Især da de foreslåede ændringer efter DLF's opfattelse er bureaukratiske og unødvendige.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Hverken efter gældende ret eller efter den foreslåede ordning er det hensigten, at eleverne skal træffe det endelige valg af ungdomsuddannelse i 8. klasse. Det forhold, at eleverne skal vurderes til alle tre kategorier af ungdomsuddannelser, uanset hvilket valg, de unge træffer, har til hensigt at medvirke til at åbne elevernes øjne for, at de kan have andre faglige og praktiske kompetencer, end dem de umiddelbart selv har øje for.

Det er en væsentlig ambition med forslaget at ligestille valget af ungdomsuddannelserne, hvorfor en elev, som ønsker at begynde på en erhvervsuddannelse tillige skal vurderes til de gymnasiale uddannelser, ligesom en elev, der ønsker at påbegynde en gymnasial uddannelse tillige skal vurderes til erhvervsuddannelserne. Det er Undervisningsministeriets opfattelse, at denne ligestilling i forhold til uddannelsesvalget ikke i praksis vil føre til større risiko for elevernes følelse af nederlag.

Det vil fortsat være den enkelte elevs aktive valg af ungdomsuddannelse, der skal tages udgangspunkt i. Den målrettede vejlednings- og skoleindsats, der skal iværksættes over for elever, som er vurderet ikke-uddannelsesparate, skal således fortsat ske i forhold til den ungdomsuddannelse, som eleven ønsker at påbegynde. Kommunalbestyrelsens måltal for søgningen må i denne forbindelse ikke være styrende.

De foreslåede ændringer i UPV'en, hvorefter der vurderes til alle tre kategorier af ungdomsuddannelser skal desuden ses i sammenhæng med lovforslagets øvrige punkter, som har til formål at ligestille erhvervsuddannelserne som ungdomsuddannelser med de gymnasiale uddannelser. Med lovforslaget ændres der ikke på indholdet af uddannelsesparathedsvurderingen. Eleverne skal fortsat vurderes ud fra de faglige, sociale og personlige forudsætninger, ligesom der skal foretages en vurdering af elevens praksisfaglige forudsætninger. Hvor eleverne i dag vurderes alene i forhold til den eller de uddannelser, de har tilkendegivet ønske om at påbegynde, vil de fremover skulle vurderes til alle kategorier af ungdomsuddannelser, hvilket efter ministeriets opfattelse ikke vil medføre, at ikke-uddannelsesparate elever koncentrerer på en bestemt kategori af ungdomsuddannelse.

Den ekspertgruppe om uddannelsesparathedsvurderingen, som Undervisningsministeriet i overensstemmelse med aftalen Fra folkeskole til faglært – erhvervsuddannelser til fremtiden har taget initiativ til at nedsætte, skal bl.a. komme med vurderinger og anbefalinger til, hvordan den fremtidige helbedsvurdering skal indrettes. Der vil ligeledes blive udarbejdet en fremtidig model for introduktion til ungdomsuddannelserne.

Undervisningsministeriet gør opmærksom på, at lovforslagets økonomiske konsekvenser for kommunerne vil blive håndteret i forbindelse med de sædvanlige principper for DUT-forhandlinger. Undervisningsministeriet har noteret sig bemærkningerne i høringsvarene om deltagelse i den kommende ekspertgruppe om uddannelsesparatbedsvurdering.

4.3.5. Kommunale måltal for søgning til ungdomsuddannelserne

Landsforeningen af 10. klasseskoler finder de foreslåede regler unødigt bureaukratiske, og at der er risiko for, at kravene om måltal m.v. vil medføre, at vejledningen ikke kan fungere uafhængigt af institutions- og sektorinteresser. Landsforeningen foreslår, at § 3 udgår af lovforslaget, og at der i stedet nedsættes en kommission eller lignende, der ser på hele ungdomsuddannelsesområdet, vejledningen og overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse herunder de unges motivation for uddannelse.

SMVdanmark efterlyser en (evidensbaseret) begrundelse for forslaget om, at et lokalt søgetal til erhvervsuddannelserne på 10 % udløser krav om en handlingsplan. SMVdanmark bemærker endvidere, at de fælles mål om, at 25 % af en ungdomsårgang skal søge en erhvervsuddannelse i 2020 ikke ser ud til at blive opfyldt, og at handlingsplaner ved en overgangsfrekvens på 10 % ikke vil ændre afgørende på.

UU DANMARK er bekymret for, at specifikke måltal kan udfordre hensigten om, at formålet ikke er at lede den unge mod en bestemt uddannelse eller en bestemt uddannelsesretning, men derimod at gøre den unge klogere på egne styrker og at give et bredere perspektiv på valget, sådan at den unge kan træffe sit valg på et oplyst grundlag. UU DANMARK anbefaler, at det kommunale ansvar i højere grad handler om, hvad de unge skal lære og opleve inden de træffer et valg frem for specifikke måltal.

Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening ser en risiko for, at kommunale måltal kan blive styrende for vejledningen af de unge i udskolingen, hvilket vil være i konflikt med den uvildige og uafhængige vejledning i vejledningsloven.

Børne- og Kulturchefforeningen finder det modsatrettet, at man nationalt ønsker at styrke fokus på erhvervsuddannelserne og samtidig åbner muligheden for at kommunerne selv beslutter lokal vægtning på området. BKF foreslår, at en målsætning om minimum 25 % søgning til erhvervsuddannelserne på landsplan fastholdes, men at der gives mulighed for at kommunerne kan vælge at fastsætte måltal for søgningen til erhvervsuddannelserne.

Danske Gymnasier finder, at måltal for søgningen til ungdomsuddannelserne vil lægge et pres på den enkelte vejleder til at vejlede mod en bestemt ungdomsuddannelse – i modstrid med ønsket om at styrke den unges mulighed for at træffe et kvalificeret valg ud fra den unges egne evner, interesser og fremtidsdrømme.

Danske Skoleelever mener, at det er positivt hvis kommunerne udarbejder strategier for optaget på ungdomsuddannelser. Dette skal dog konkretiseres i en sådan grad, at de enkelte skoler og vejledere kan bruge indsatserne i deres arbejde med vejledningen af de unge.

Skolelederforeningen kan ikke se noget formål med, at kommunerne skal fastsætte lokale måltal for søgningen til ungdomsuddannelserne. Foreningen finder forslaget ugenomtænkt og bemærker, at der vil være en del kommuner, hvor de socioøkonomiske forhold vil gøre det stort set umuligt at komme over de ønskede 10 %.

DLF finder den foreslåede bestemmelse om, at den enkelte kommune skal opstille handleplaner og måltal for søgningen til eud unødigt bureaukratisk. Samtidig ser foreningen en risiko for, at kravene vil medføre, at vejledningen ikke kan fungere uafhængig af institutions- og sektorinteresser, hvilket vil miskreditere vejledningen, som vil få svært ved at leve op til gældende krav om uvildigt at imødekomme de unges behov og drømme. Der anføres en risiko for, at de unge udsættes for pres til valg af bestemte ungdomsuddannelser i modstrid med deres personlige ønsker. Endvidere bemærker DLF, at det af forslaget ikke fremgår præcist, om forslaget omfatter alle frie grundskoler og efterskoler eller andre, der tilbyder undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves af folkeskolen.

Lederne bakker op om forslaget, da måltal giver kommunerne et mere direkte medansvar for at realisere erhvervsuddannelsesreformens konkrete mål om flere unge i erhvervsuddannelserne. Lederne finder det desuden positivt, at måltallet ifølge bemærkningerne også skal omfatte elever på frie skoler og private grundskoler, selvom

kommunerne kun har begrænset mulighed for at påvirke dette måltal, når de frie grundskoler ikke er omfattet af kravene om bl.a. samarbejde med erhvervsskolerne.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Formålet med at kommunerne forpligtes til at udarbejde lokale søgetal til ungdomsuddannelserne er, at den enkelte kommune skal forholde sig aktivt til de nationale målsætninger om unge overgang til især erhvervsuddannelserne. I nogle kommuner ligger søgningen til erhvervsuddannelserne over 30 procent – i andre kommuner er det kun 5 pct. af eleverne, der efterfølgende søger ind på en erhvervsuddannelse. Forskellene bunder blandt andet i lokale og socioøkonomiske forhold, men der er også markante forskelle på, hvor gode kommunerne er til at introducere de unge til erhvervsuddannelserne. Derfor skal forslaget understøtte, at folkeskoleelevernes valg af ungdomsuddannelse kommer på den kommunale uddannelsesdagsorden.

Med henblik på at gøre målfastsættelsen så ubureaukratisk som muligt, stilles der ikke centrale krav om, at kommunerne skal indsende måltal til Undervisningsministeriet, og der stilles ikke krav om, at kommunerne skal arbejde på en bestemt måde med måltallene, men blot, at kommunerne skal offentliggøre måltallene på kommunens hjemmeside. Det indebærer, at arbejdet med måltal kan indgå i det arbejde den enkelte kommune i forvejen udfører på området. Kommunen skal med forslaget udarbejde en handlingsplan, hvis søgetallet til erhvervsuddannelserne ligger under 10 procent. SMV Danmark efterlyser i høringsvaret en evidensbaseret begrundelse forslaget om handlingsplan for disse kommuner. Dette forslag skal ses i lyset af, at kommuner med den lave søgefrekvens på under 10 pct. bidrager væsentligt mindre til den nationale målsætning om, at 25 pct. af eleverne fra 9. og 10. klasse i 2020 skal vælge en erhvervsuddannelse. Det indebærer, at landets øvrige kommuner skal bidrage med relativt mere, hvis målsætningen skal indfries. Med kravet om at de - i denne sammenhæng lavest præsterende kommuner - skal udarbejde en handlingsplan, sættes der fokus på dette forhold, så den enkelte kommune forpligtes til at overveje om deres indsats i den sammenhæng er tilfredsstillende.

Forslaget om fastsættelse af kommunale måltal tager afsæt i, at den enkelte kommune har en egeninteresse i at de unge har søgemønstre, hvor både erhvervsuddannelser og gymnasial ungdomsuddannelse er attraktive videreuddannelsesmuligheder efter folkeskolen. Forslaget skal således drives af kommunernes eget engagement med opgaven. Med henblik på at understøtte det lokale arbejde vil Undervisningsministeriet hjælpe kommunerne med at stille lokale tal til rådighed for den lokale målfastsættelse.

Forslaget om fastsættelse af lokale måltal ændrer ikke ved, at vejledningen som hidtil skal gennemføres uafhængigt af institutions- og sektorinteresser. Den enkelte vil fortsat frit kunne træffe valg af uddannelse og erhverv. For at vejledningen fortsat skal være troværdig, er det væsentligt at vejledningen sker uden skelen til sektorinteresser.

Det forventes, at det øgede kendskab til erhvervsuddannelserne, som underviserne får gennem de mange grundskolerettede initiativer i den politiske aftale Fra folkeskole til faglært, vil medvirke til at eleverne får et mere realistisk grundlag at træffe deres uddannelsesvalg på. Fastsættelsen af måltal skal derfor ses i sammenhæng med udbredelsen og omfanget af det reelle kendskab til ungdomsuddannelserne, og hvad disse kan føre til. En mere realistisk forståelse af forudsætninger og krav i uddannelsessystemet, jf. forslaget om udvidelse af formålsbestemmelsen, forventes således, netop som følge af det større reelle kendskab til ungdomsuddannelserne, at kunne få effekt på søgetallet fordelt mellem erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser. Hermed får den enkelte elev netop et bedre grundlag for at træffe et velovervejet frit valg, som ikke udspringer af interesser, som sektorer og institutioner måtte have.

4.4. Høringsudkastets § 4 (lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse)

4.4.1. Professionalisering af institutionsbestyrelser

DA og REU finder, at inddragelse af arbejdsmarkedets parter i erhvervsskolernes bestyrelser er en væsentlig grundsten i det danske erhvervsuddannelsessystem, som sikrer en vigtig synergi mellem arbejdsmarkedet og det drifts- og udviklingsarbejde, som foregår på erhvervsuddannelserne, og som er finansieret og styret af arbejdsmarkedets parter. Også FH understreger, at en omfattende inddragelse af arbejdsmarkedets parter i skolernes bestyrelser er en forudsætning for, at uddannelserne kan modsvare arbejdsmarkedets behov.

DA, FH og REU fremhæver, at relevant erhvervs erfaring i forhold til institutionens virkefelt bl.a. må betyde et indgående og bredt kendskab til det arbejdsmarked, som uddannelserne aktuelt retter sig imod. FH foreslår at formuleringen drøftes med arbejdsmarkedets parter sammen med den bebudede drøftelse af bestyrelsens kompetenceprofil. REU finder, at dette skal kombineres med kompetencer inden for ledelse og økonomistyring af komplekse organisationer.

DA og DI kan generelt ikke genkende billedet af, at det er vanskeligt at finde kompetente medlemmer til erhvervsskolernes bestyrelser, men bemærker, at det kan være vanskeligt at overbevise erhvervsfolk om at påtage sig et betydeligt, tidskrævende og ansvarsfuldt hverv på samme vilkår som frivilligt foreningsarbejde.

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne (DEG-B) og DI finder det misvisende at tale om et behov for professionalisering af bestyrelsesarbejdet på erhvervsskoler, men finder, at der er behov for at se på ”professionel bestyrelsesadfærd”.

HK Danmark undrer sig over, at aftalekredsen har iagttaget et særligt behov for at udvide kompetencebeskrivelserne. HK Danmark foreslår, at forslaget fjernes.

DEG-B og HK Danmark rejser spørgsmål til, hvad der menes med begrebet ”institutionernes virkefelt”. HK Danmark foreslår derudover, at tilføjelsen alternativt formuleres ”relevant erhvervs erfaring i forhold til institutionens behov”.

B-SOSU, DEG-B og Danske SOSU-skoler finder, at bestyrelsesforeningerne m.fl. bør inddrages i arbejdet med at fastlægge de nærmere retningslinjer for begrebet ”relevant erhvervs erfaring i forhold til institutionens virkefelt”.

DEG-B og REU forventer, at de skærpede krav i forhold til bestyrelserne på de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner følges op af tilsvarende regler for de almene uddannelsesinstitutioner.

SMVdanmark finder det væsentligt, at bestyrelser og ledelser konstant har et klart blik for, at erhvervsskoler ikke er virksomheder, men at de først og fremmest er uddannelsesinstitutioner med ansvar for at uddanne dygtige faglærte, og bemærker, at især kravet om opdateret og relevant erhvervs erfaring kan medvirke til, at skolernes daglige ledelse kan få reel, faglig sparring fra bestyrelsesmedlemmer.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Ifølge aftaleteksten oplever flere bestyrelser, at det er en udfordring at tiltrække personer med de rette kompetencer til at indgå i bestyrelsesarbejdet på erhvervsskolerne. Undervisningsministeriet oplever ikke, at der er en modsætning mellem professionalisering af bestyrelsesarbejdet og professionel bestyrelsesadfærd.

Ifølge aftaleteksten skal "de eksisterende kompetenceprofiler skærpes således, at bestyrelsesmedlemmer blandt andet udpeges med udgangspunkt i opdateret og relevant erhvervs erfaring i forhold til institutionernes virkefelt". Af lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.6.1.3, og de specielle bemærkninger til § 4, nr. 4, fremgår det, at der med institutionens virkefelt menes områder, inden for hvilke institutionen agerer, dvs. inden for institutionens formålsbestemte område.

Undervisningsministeriet kan bekræfte, at relevant erhvervs erfaring vil indebære et indgående og bredt kendskab til det arbejdsmarked, som uddannelserne aktuelt retter sig imod. Det er Undervisningsministeriets forventning, at kravet om relevant erhvervs erfaring i forhold til institutionens virkefelt vil bidrage til, at skolernes daglige ledelse kan få reel, faglig sparring fra bestyrelsen og dens bestyrelsesmedlemmer. Høringsvarene herom har givet anledning til supplerende præcisering heraf i lovforslagets specielle bemærkninger til § 4, nr. 4.

Undervisningsministeriet har noteret sig ønsket om, at leder- og bestyrelsesforeningerne på erhvervsuddannelsesområdet inddrages i forbindelse med udarbejdelsen af de generelle vejledende kompetenceprofiler. Høringsvarene herom har givet anledning til justering af lovforslagets specielle bemærkninger til § 4, nr. 4, således at det fremgår, at de vejledende kompetenceprofiler foruden med arbejdsmarkedets parter vil blive drøftet med leder- og bestyrelsesforeningerne på det erhvervsrettede uddannelsesområde under Undervisningsministerens ressource.

Høringsvarene har ikke givet anledning til andre justeringer af lovforslaget.

Det tilføjes, at det falder uden for lovforslagets rammer at etablere tilsvarende skærpede krav til bestyrelserne for institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

4.4.2. Bestyrelsesuddannelse

B-SOSU og HK Danmark bemærker, at der er etableret et samarbejde om udvikling og udbud af kurser til bestyrelsesmedlemmer, som bør indgå i overvejelserne om fastsættelse af nærmere regler for de foreslåede bestyrelseskurser, idet foreningerne ligeledes forventer, at organisationerne konsulteres i dette arbejde.

HK Danmark foreslår, at kompetencebeskrivelserne for bestyrelsesuddannelserne drøftes med arbejdsmarkedets parter.

DEG-B opfordrer til at sikre allokering af yderligere midler til afvikling af foreslåede bestyrelsesuddannelser, der ligger ud over de kurser som gennemføres internt i foreningsregi. Det påpeges hertil, at bestyrelsesmedlemmers deltagelse i foreningens egne kurser fyldestgørende må kunne leve op til kravet. REU og HK Danmark finder i sidstnævnte sammenhæng, at de omtalte kurser bør være tilstrækkelige til at opfylde de foreslåede krav.

Danske Revisorer rejser spørgsmål om, hvem der skal/kan afholde bestyrelsesuddannelsen, og om der samtidig vil ske ændringer til bekendtgørelse om særskilt vederlæggelse af bestyrelsesmedlemmer ved visse uddannelsesinstitutioner under Undervisningsministeriet, herunder bl.a. om der eksempelvis ydes særskilt betaling for frihed til at gennemføre bestyrelsesuddannelsen, og om der vil komme tilsvarende krav til medlemmer af bestyrelser for institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

Danske SOSU-skoler henviser til det høringssvar, der er afgivet af Bestyrelsesforeningen for social og sundhedsskoler, B-SOSU.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening lægger vægt på, at en bestyrelsesuddannelse ikke kommer til at skabe en unødigt barriere for repræsentanter fra erhvervslivet, ligesom det findes centralt at bevare den tætte kobling mellem udbydere og aftagere.

DA, FH REU, og Finanssektorens Arbejdsgiverforening finder, at den bestyrelsesuddannelse, der nævnes i høringssudkastet, skal udvikles i nært samarbejde med bestyrelsesforeningerne på erhvervsuddannelsesområdet samt med arbejdsmarkedets parter. DA føjer til, at det er skolernes ansvar at fremlægge retvisende data for f.eks. fravær, praktikpladser og skolepraktik for bestyrelsen for på den måde at give bestyrelsen et tilstrækkeligt og retvisende grundlag for at vurdere skolens resultater.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Det kan oplyses, at der fra Undervisningsministeriets side ikke er allokert nye midler til bestyrelsesuddannelserne, ligesom der ikke vil kunne ydes særskilt betaling for frihed til at gennemføre bestyrelsesuddannelse. Udgifterne til bestyrelsesuddannelsen vil, som det fremgår af lovforslaget, skulle afholdes af institutionerne.

Undervisningsministeriet bemærker i den forbindelse, at kravet om at gennemføre en bestyrelsesuddannelse ikke gælder for bestyrelsesmedlemmer, der på anden måde har opnået tilsvarende kompetencer.

Hensigten med forslaget er ikke at skabe en unødigt barriere for repræsentanter fra erhvervslivet, men derimod at styrke bestyrelserne.

Undervisningsministeriet har noteret sig ønsket om, at leder- og bestyrelsesforeningerne på erhvervsuddannelsesområdet inddrages i forbindelse med udarbejdelsen af kompetencebeskrivelserne for bestyrelsesuddannelserne. Høringssvarene herom har givet anledning til justering af lovforslagets specielle bemærkninger til § 4, nr. 5, således det fremgår, at kompetencebeskrivelserne for bestyrelsesuddannelserne vil blive drøftet med leder- og bestyrelsesforeningerne på det erhvervsrettede uddannelsesområde under Undervisningsministerens ressort.

Der vil først i forbindelse med udmøntningen af den foreslåede bemyndigelse, jf. lovforslagets § 4, nr. 5, hvorefter undervisningsministeren vil kunne fastsætte regler om kompetencebeskrivelser for bestyrelsesuddannelsen, kunne tages stilling til, hvem der kan afholde bestyrelsesuddannelse, og hvilke allerede udbudte bestyrelsesuddannelser, der lever op til kravene i kompetencebeskrivelserne for bestyrelsesuddannelsen.

Høringssvarene har ikke, ud over hvor det måtte være anført ovenfor, givet anledning til justering af lovforslaget.

Det tilføjes, at det falder uden for lovforslagets rammer, at etablere tilsvarende krav om bestyrelsesuddannelse til medlemmer af bestyrelser for institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

4.4.3. Ekstern analyse

B-SOSU og HK Danmark finder, at det bør præciseres, hvilke betingelser en ekstern evaluering kan pålægge en bestyrelse, og hvad en sådan ekstern evaluering kan og skal indeholde. Herudover finder B-SOSU, at der bør skabes en mulighed for, at bestyrelsen selvstændigt kan afgøre om og i givet fald, hvilke bemærkninger til rapporteringen, den ønsker offentliggjort.

DEG-B er betænkelige ved, at det alene er undervisningsministeren, der kan ophæve rapporteringens fortrolige status – uanset eventuel uenighed mellem minister og bestyrelse. Foreningen er af den opfattelse, at der bør indsættes en formulering, der gør det muligt for en bestyrelse selv at kunne offentliggøre i hvert fald dele af afrapporteringen, herunder bestyrelsens bemærkninger hertil.

Danske Revisorer rejser spørgsmål om, hvem der kan gennemføre den eksterne analyse og efterlyser en præcisering heraf. Der rejses endvidere spørgsmål om, hvorvidt der vil komme tilsvarende mulighed for gennemførelse af ekstern analyse for institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

Danske SOSU-skoler henviser til det høringsvar, der er afgivet af Bestyrelsesforeningen for social og sundhedsskoler, B-SOSU.

FH og REU ønsker, at det af lovens bemærkninger skal fremgå, at der skal udarbejdes tydelige kriterier for, på hvilke betingelser en ekstern evaluering kan pålægges en bestyrelse, og hvad den skal indeholde.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Af aftaleteksten fremgår det, at aftaleparterne er enige om, at erhvervsskoler, som Undervisningsministeriet sætter under skærpet tilsyn på grund af økonomi og/eller kvalitet, skal kunne pålægges at gennemføre en analyse af bestyrelsens arbejde med henblik på at vurdere, om Undervisningsministeriet skal udskifte bestyrelsen.

Aftaleteksten er udmøntet ved lovforslagets § 4, nr. 6, hvoraf fremgår, at undervisningsministeren kan pålægge bestyrelsen at iværksætte en ekstern analyse af dens arbejde.

Der er med den foreslåede bestemmelse tale om et tilsynsredskab, der kan komme i anvendelse, når undervisningsministeren overvejer grundlaget for at udskifte bestyrelsen, men finder behov for yderligere oplysninger for at træffe afgørelse herom. Analysen kan derfor udgøre grundlaget for iværksættelse af sanktioner.

Den eksterne analyse vil f.eks. kunne udarbejdes af en advokat, revisor eller konsulent. Høringsvarene herom har givet anledning til supplerende præcisering i lovforslagets specielle bemærkninger til § 4, nr. 6.

Det bemærkes, at det kun er analyser iværksat og gennemført på baggrund af et pålæg fra undervisningsministeren, der er omfattet af fortrolighed.

Fortroligheden ophæves af undervisningsministeren, når denne har haft lejlighed til at gennemgå affrapporteringen m.v. og har gjort sin stilling klar. Bestemmelsen vil ikke - med mindre der måtte foreligge forvaltnings- og offentligretlige grunde - kunne bruges til at opretholde fortrolighed om materialet ud over det tidspunkt.

Efter Undervisningsministeriets opfattelse, bør eventuel uenighed mellem undervisningsministeren og den respektive bestyrelse ikke kunne begrunde, at materialet eller dele heraf skal kunne offentliggøres af bestyrelsen, for undervisningsministeren har haft lejlighed til at orientere sig heri. Det er på den baggrund efter Undervisningsministeriets vurdering mest hensigtsmæssigt, hvis det, som foreslået i lovforslagets § 4, nr. 6, er undervisningsministeren, der beslutter, hvornår afrapportering m.v. vil kunne offentliggøres.

Høringsvarene har ikke, ud over hvor det måtte være anført ovenfor, givet anledning til justering af lovforslaget.

Det tilføjes, at det falder uden for lovforslagets rammer, at etablere tilsvarende mulighed for pålæg om gennemførelse af ekstern analyse for institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

4.4. Andre elementer

DA, Dansk Erhverv, Finanssektorens Arbejdsgiverforening REU og Uddannelsesforbundet finder det i relation til den politiske aftales initiativer på det merkantile område uhensigtsmæssigt, at elever med en eux 1. del ikke har samme muligheder for at skifte som elever med hhx-baggrund og dermed får direkte adgang til de merkantile hovedforløb, når de har taget eux 1. del. Det foreslås derfor, at der i det videre arbejde med udmøntning af den politiske aftale træffes beslutning om at sidestille elever med eux del 1 med hhx-studerne, så de også uden yderligere grundforløb får samme adgang til de merkantile hovedforløb.

B-SOSU, DEG-I og Danske SOSU-skoler bemærker, at social- og sundhedsskolerne fortsat ikke tilgodeses i fordelingen af midler til det praktikpladsopsøgende arbejde og finder, at der nu er en god lejlighed til at bringe dette misforhold til ophør.

Danske Gymnasier anerkender det politiske ønske om flere faglærte og foreslår, at der gøres en politisk indsats for at flere unge vælger en erhvervsuddannelse som en eftergymnasial uddannelse, herunder at skabe mulighed for, at eleverne på gymnasiet får retskrav på vejledning til erhvervsuddannelserne.

Danske HF & VUC fremhæver i relation til den politiske aftales initiativ om, at professionshøjskolerne kan udvikle udbud af adgangskurser på gymnasialt niveau målrettet pædagoguddannelse og finansbacheloruddannelsen, at tilbuddet allerede findes i form af hf-enkeltfag, og bemærker at foreningen gerne samarbejder om at videreudvikle hf-uddannelsespakkerne til professionsbacheloruddannelserne.

KL bemærker, at frafald er et stort problem på erhvervsuddannelserne og det er kendt, at der er en klar kobling mellem højt fravær og frafald på uddannelsen. Derfor bør erhvervsskolerne også fremover have en styrket indsats for mindre fravær, ligesom fraværdsdata skal være tilgængeligt for praktikpladsen. KL ser frem til, at aftaletekstens afsnit om mindre elevfravær udmøntes på bekendtgørelsesniveau. KL foreslår, at det i lovgivningen fremgår, at skolerne skal underrette den kommunale ungeindsats om frafaldstruede elever.

Landsforeningen af 10. klasseskoler, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere og Ungdomsskoleforeningen finder, at den politiske aftales præmieringsordning for kommuner og erhvervsskoler, der placerer 50 % eller mere af 10. klasseeleverne i erhvervsskoleregi vil kunne nedbryde eksisterende velfungerende samarbejder. Det foreslås, at ordningen fx målrettes specifikke geografiske områder med de dårligste overgangstal til erhvervsskoler, da det må være her behovet for nytænkning af området er størst. Ligeledes bør det overvejes at knytte præmieringen op på faktiske opnåede resultater af forbedringer i overgangstal, fremfor blot at premiere strukturelle forandringer. Uddannelsesforbundet finder det ligeledes uhensigtsmæssigt at belønne kommuner for at placere 10. klasse på erhvervsskolerne og dermed låse 10. klasse til erhvervsskolerne. Sådanne ordninger bør ikke indgås for at høste en præmie, men alene såfremt det lokalt vurderes hensigtsmæssigt ud fra de lokale uddannelsespolitiske og kvalitative hensyn.

Landsforeningen af 10. klasseskoler foreslår, at det allerede fremsatte lovforslag L 126 (Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om ungdomsskoler (Styrket praksisfaglighed m.v.)) genfremsættes efter fornyet ekstern høring i lyset af den politiske aftales ønske om obligatorisk prøve i valgfag m.v. med henblik på at præcisere, hvordan de foreslåede regler skal omfatte de frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler. Landsforeningen af 10. klasseskoler og Ungdomsskoleforeningen finder, at den politiske aftales initiativ om at nedsætte en ekspertgruppe, som skal fremkomme med anbefalinger til erhvervsretning af 10. klasse bør udmøntes således, at denne kommer til at indbefatte praktikere fra alle de berørte skoleformer, herunder de kommunale 10. klassetilbud. Landsforeningen stiller sig rådighed. Landsforeningen af 10. klasseskoler foreslår, at vejledningen kompenseres for de tidligere besparelser, og at der skaffes midler til at udbygge samarbejdet om vejledningsopgaven mellem folkeskolen og Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Lederne foreslår, at det tydeligøres i bemærkningerne, at erhvervsskolerne har en særlig forpligtelse til at implementere både nye og eksisterende elementer i formålsparagraffen, herunder iværksætte initiativer, der understøtter iværksætterier.

Ungdomsskoleforeningen opfordrer til at indtænke og blåstempe allerede godkendte forsøgsordninger med mere fleksibilitet i den praktiske afvikling af valgfag, så det også vil være muligt at afvikle disse udenfor normal undervisningstid. Der opfordres endvidere til sideløbende at have øje for tiltag, der kan understøtte udsatte unges overgang til ordinær erhvervsuddannelse, fx de unge i ungdomsskolernes heltidsundervisninger.

Uddannelsesforbundet mener, at Undervisningsministeriet bør følge skolernes prioritering af lærernes kompetenceudvikling.

UU DANMARK udtrykker bekymring for de manglende økonomiske incitamentter i den politiske aftale og rejser herunder spørgsmål om, hvorvidt erhvervsskolers markedsføringsbudgetter vil give et bedre afkast, hvis de kommer de unges læring, vejledning og afklaring til gavn i stedet.

Undervisningsministeriets bemærkninger

De omtalte elementer indgår ikke i lovforslaget, som har til formål at gennemføre de dele af den politiske aftale, som forudsætter lovændring. De anførte synspunkter er alle noteret og vil i det omfang, de vedrører den videre implementering af den politiske aftale, indgå i dette arbejde.